

36⁰
FESTIVAL
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΠΡΩΤΟ ΠΛΑΝΟ

F I R S T S H O T

ΧΟΡΗΓΟΣ
ΕΤ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

ΤΕΥΧΟΣ ΕΚΤΟΣ ΣΕΙΡΑΣ

ΠΕΜΠΤΗ 26 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1995

ΚΡΙΣΤΟΦ ΚΙΣΛΟΦΣΚΙ

ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΚΟΡΙΑΝΝΗΣ

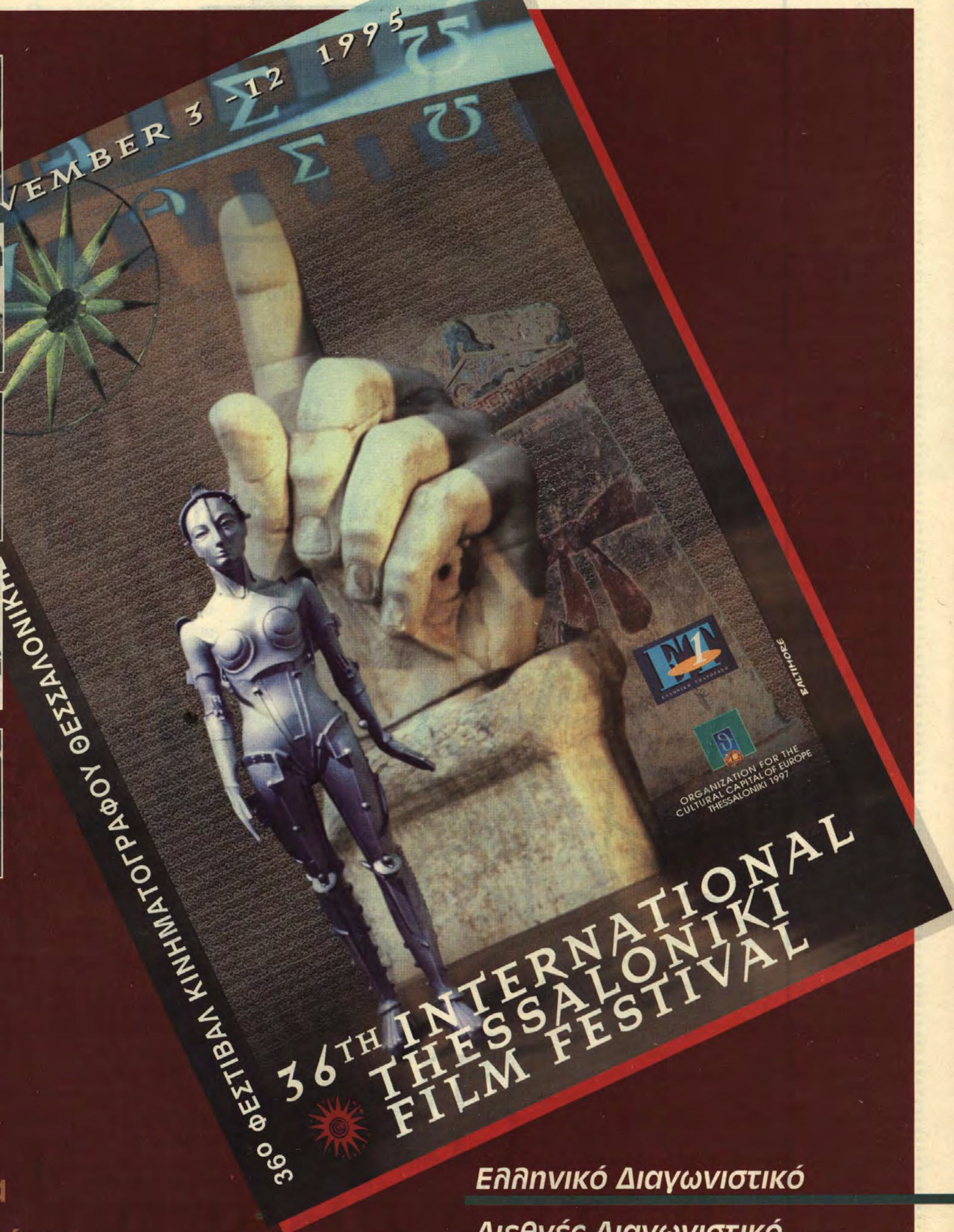
NANNI MORETTI

ΜΟΥΣΕΝ ΜΑΧΜΑΧΙΠΑΦ

ΖΜΠΙΓΚΝΕΦ ΠΡΑΪΣΝΕΡ

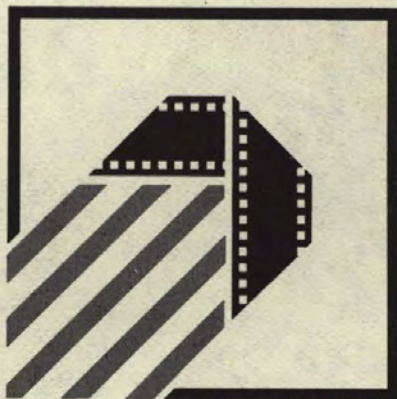
5

πρόσωπα
του παγκόσμιου
κινηματογράφου
στην πόλη μας

Ελληνικό Διαγωνιστικό
Διεθνές Διαγωνιστικό
Νέοι Ορίζοντες
Ματιές στα Βαλκάνια

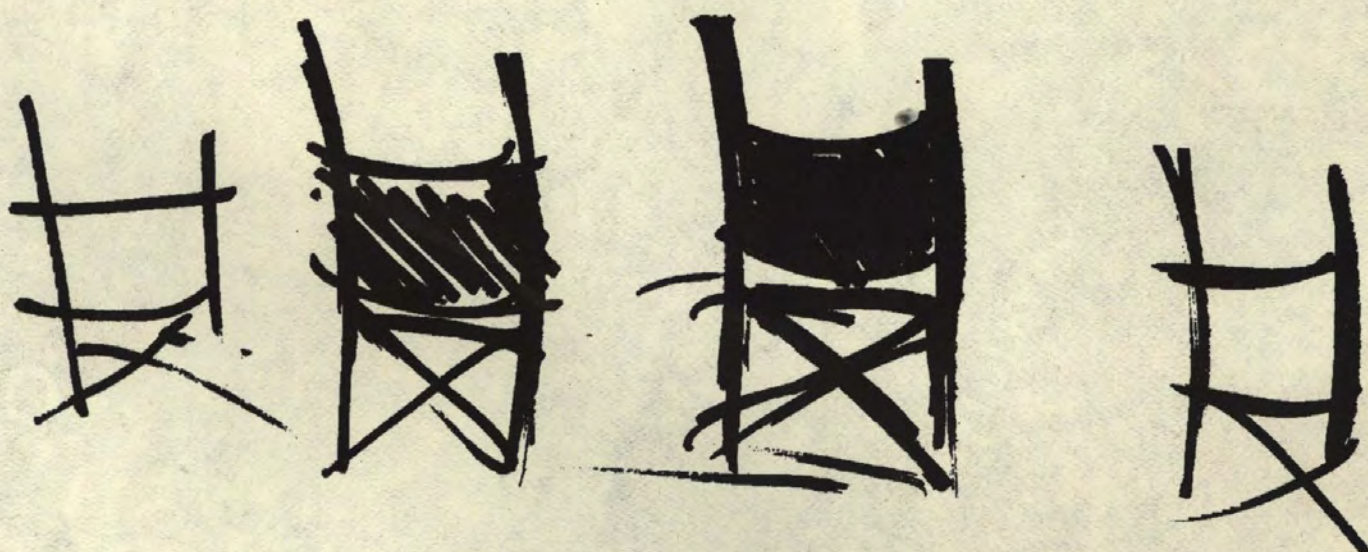

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

Εξασφαλίζει τη συνέχεια...

επί
της οθόνης!

ΟΝΕΙΡΟ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Διανύουμε πια την τέταρτη χρονιά, από τότε που το Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Θεσσαλονίκης πραγματοποίησε τη μεγάλη του έξοδο, εγκαινιάζοντας τη διεθνή του πορεία. Με παρακαταθήκη το πλούσιο και γόνιμο παρελθόν του, ξεκινούσαμε φιλόδοξοι να κερδίσουμε ένα φωτεινό και ριζοσπαστικό μέλλον, να δημιουργήσουμε στη χώρα μας έναν τόπο συνάντησης νέων κινηματογραφιστών απ' όλο τον κόσμο, να αναδείξουμε και να ενισχύσουμε τα όνειρα, τις προσπάθειες και τις επιτεύξεις τους. Το θελήσαμε ταυτόχρονα μια γιορτή των εικόνων και της επιθυμίας, τόπο συναλλαγής ιδεών και εμπειριών, οι οποίες κατακερματίζονται ή αποσιωπούνται από τα μίντια. Μακριά από τις εμπορικές αγορές της κινηματογραφικής βιομηχανίας, τις τελετές κενοδοξίας.

Φέτος η έβδομη τέχνη γιορτάζει τα γενέθλιά της. Έγινε 100 χρόνων. Ανακαλώντας στη μνήμη μας εικόνες και ταινίες που αγαπήσαμε, κινηματογραφικά γεγονότα που φωλιάσανε μόνιμα στα όνειρά μας και στη φαντασία μας, δυσκολευόμαστε να συμφωνήσουμε με όσους υποστηρίζουν ότι ο θάνατος του κινηματογράφου είναι κοντά μας. Αντίθετα, παραμένουμε αισιόδοξοι και θέλουμε να πιστεύουμε πως το σινεμά διατηρεί την ικανότητά του να δημιουργεί ένα κόσμο χωρίς σύνορα που αντλεί από την πραγματικότητα και τροφοδοτεί τη φαντασία και ως μοναδική κιβωτός μας ταξιδεύει αέναα στο χώρο και το χρόνο.

Αυτά τα χρόνια, η εμπειρία του Φεστιβάλ μας δίδαξε πως είναι δυνατόν να αποκατασταθεί τραυματισμένη σχέση ανάμεσα στην ταινία και το κοινό της. Ο ενεργός θεατής της Θεσσαλονίκης επιστρέφει όλο και μαζικότερα στις σκοτεινές αίθουσες με την επιθυμία να μοιραστεί και πάλι το ρίγος και την απόλαυση που η Έβδομη Τέχνη σκορπούσε κάποτε πιο απλόχερα.

Με αφορμή λοιπόν τα 100 χρόνια κινηματογράφου δώσαμε βαρύτητα στην ανάδειξη του ευρωπαϊκού προσώπου του. Έτσι στο Διεθνές Διαγωνιστικό πρόγραμμα έχουμε δέκα ευρωπαϊκές ταινίες, μαζί με έργα από την Αμερική και την Ασία, όπου διαπιστώνεται ένας νέος δυναμικός πόλος παραγωγής. Πέρα από τις δύο ελληνικές ταινίες που διαγωνίζονται, υπάρχουν και άλλες δύο, Ελλήνων σκηνοθετών που διαπρέπουν από καιρό στο εξωτερικό, όπως είναι ο Νίκος Λυγγούρης που ζει χρόνια στο Βερολίνο και ο Κωνσταντίνος Γιάνναρης που αποφάσισε να εγκατασταθεί στο Λονδίνο.

Παρομοίως και στα αφιερώματα παρουσιάζουμε για πρώτη φορά παγκοσμίως, το συνολικό κινηματογραφικό έργο τριών Ευρωπαίων σκηνοθετών. Του Πολωνού Κριστόφ Κισλόφσκι, με τις 42 συνολικά ταινίες του. Ο Κισλόφσκι έχει πλέον καταξιωθεί παγκόσμως. Το έργο του αποτελεί ένα κινηματογράφο ιδεών και όχι θέσεων, καταγράφει φιλοσοφικά και ηθικά

ερωτήματα. Περισσότερο σκεπτικιστής, παρά "ηθικολόγος" κατέγραψε στην αρχή όλη τη θυελλώδη πορεία της πολωνικής κοινωνίας, με το δικό του τρόπο, για να μεταπηδήσει αργότερα στον ευρύτερο χώρο κάνοντας ταινίες στη Γαλλία. Στον αντίποδα βρίσκεται ο Ιταλός Νάννι Μορέτι, λιγότερο γνωστός, αλλά επίσης προσωπικός, γεμάτος ανησυχία, δημιουργός. Σκηνοθέτης, ηθοποιός, σεναριογράφος, παραγωγός, διανομέας. Ακολουθεί την παράδοση του Μπαστέρ Κήττον και του Γούντυ Αλλεν. Και τέλος υπάρχει ο δικός μας Μιχάλης Κακογιάννης με τις 15 ταινίες του. Ένας δημιουργός, που πρώτος ξέφυγε από τα όρια της πατρίδας μας κι έγινε αποδεκτός στον παγκόσμιο κινηματογράφο.

Φέτος προτείνουμε επίσης τις ταινίες της

πρώρα χαμένης Φρίντας Λιάππα, το σημαντικό πρόγραμμα "Ματιές στα Βαλκάνια" με ταινίες πρόσφατης αλλά και παλαιότερης παραγωγής όλων των βαλκανικών χωρών, ενώ οι "Νέοι Ορίζοντες" υπογραμμίζουν τα νέα ρεύματα του διεθνούς ανεξάρτητου σινεμά, δίνοντας έμφαση στο σύγχρονο Ιρανικό κινηματογράφο.

Επίσης ξεχωρίζουν οι δύο εκθέσεις: η πρώτη αφιερωμένη στο μεγάλο πρωτοπόρο της έβδομης τέχνης, Σεργκέι Αϊζεναστάιν, με αντικείμενα της προσωπικής του συλλογής και η έκθεση φωτογραφίας του φημισμένου Τσέχου φωτογράφου Ζόζεφ Κουντέλκα, που με αφορμή τα γυρίσματα της ταινίας του Θ. Αγγελόπουλου "Το βλέμμα του Οδυσσέα", δίνει μια εντελώς προσωπική εικόνα του ευρύτερου "Βαλκανικού χώρου". Η έκθεση αυτή, εξ ολοκλήρου παραγωγή του Φεστιβάλ, θα μεταφερθεί αργότερα στην Αθήνα και θα συνεχίσει μια διεθνή πορεία.

Στο Ελληνικό τμήμα υπάρχει και φέτος ένα ελπιδοφόρο στοιχείο, αφού η φεινή παραγωγή όχι μόνο είναι πλούσια (εικοσιδύο ταινίες μεγάλου μήκους) αλλά κυριαρχείται και πάλι από τη παρουσία νέων δημιουργών.

Θεωρούμε λοιπόν ότι η Θεσσαλονίκη και το σημαντικότερο πολιτιστικό γεγονός της το Φεστιβάλ Κινηματογράφου είναι μια νησίδα όπου ξένοι και Έλληνες κινηματογραφιστές και θεατές θα μπορέσουν να πλησιάσουν τον σημερινό κινηματογραφικό πολιτισμό που, σε πείσμα της "κατοχής" και της συσκοπίσης δεν παραδίδει τα όπλα. Και να γιορτάσουν τα 100 χρόνια κινηματογράφου, όχι ως ένα "τέλος εποχής", αλλά ως ανατολή των επόμενων 100 χρόνων δημιουργίας της Έβδομης Τέχνης.

Μιχάλης Δημόπουλος

ΠΡΩΤΟ ΠΛΑΝΟ

Καθημερινή εφημερίδα του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης

Εκδότης
Μιχάλης Δημόπουλος

Διευθυντής έκδοσης
Πάνος Μανασσής

Αρχισυντάκτης
Σωτήρης Ζήκος

Υπεύθυνος σύνταξης
Παντελής Καρακάσης

Σ' αυτό το τεύχος συνεργάστηκαν:
Μαρία Ιωάννου
Μαρία - Τερέζα Κερασίδου
Μπάμπης Κοθώνιας
Αχιλλέας Κυριακίδης
Θωμάς Λινάρης
Σάκης Παπαδημητρίου
Κλεοπάτρα Πατλάκη
Αντώνης Σακάρης
Ρένα Χαριτίδου

Σύμβουλος έκδοσης
Αντώνης Κιούκας
Φωτογραφία
Αφοί Ζαρζώνη

Art director
Θωμάς Δαθαγής

Εκτύπωση
Τυπο-Μουγκός

ΣΗΜΕΙΟ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ - MEETING POINT

Φέτος θα χρησιμοποιηθεί για πρώτη φορά το νέο Συνεδριακό Κέντρο της Διεθνούς Έκθεσης (ΔΕΘ) "Ιωάννης Βελλίδης", το οποίο θα λειτουργεί σαν κύριος χώρος του Φεστιβάλ, χώρος συνάντησης, πληροφόρησης, διαπίστευσης. Εκεί, θα βρίσκονται τα Γραφεία της Διοίκησης, όλα τα τμήματα των Παράλληλων εκδηλώσεων και των Αφιερωμάτων, το Γραφείο Τύπου, χώροι συνεντεύξεων, βιβλιοπωλείο. Κάθε βράδυ θα λειτουργεί μπαρ και εστιατόριο με ζωντανή ορχήστρα και πιάνο, αλλιά και γευσίγνωσια κρασιών.

ΑΙΘΟΥΣΕΣ

Το θέατρο της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών (ΚΘΒΕ), Παλλιάς, Έσπερος, Μακεδονικών, Λάουρα.

ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟ

YARASA - Η ΝΥΧΤΕΡΙΔΑ
 Του *Ajas Salajew*
 (Αζερμπαϊτζάν)

Μια ταινία για το θάνατο: το θάνατο στις ταινίες, το θάνατο μέσω των ταινιών και το θάνατο των ταινιών. Την πρωταγωνίστρια την πυροβολούν μέσα σ' έναν κινηματογράφο και η αιτία της δολοφονίας της είναι η αγάπη της για τον κινηματογράφο. Για τον ίδιο ακριβώς λόγο είχε τυφλωθεί παλαιότερα ο δολοφόνος της. Η τύχη των πρωταγωνιστών είναι εξίσου τραγική με την προσπάθεια να συνδεθεί η τέχνη με τη ζωή.

Ο Ajas Salajew γεννήθηκε το 1960 στο Μπακού του Αζερμπαϊτζάν. Φοίτησε στην Κινηματογραφική Σχολή της Μόσχας VGIK (1977-1982) και έχει δουλέψει σε τηλεοπτικά προγράμματα της τηλεόρασης του Αζερμπαϊτζάν με θέμα τον Ευρωπαϊκό Κινηματογράφο. Έχει γράψει πολλά άρθρα για τον κινηματογράφο και έχει σκηνοθετήσει ντοκιμαντέρ. Σήμερα διδάσκει στην Κινηματογραφική σχολή του Μπακού και διευθύνει το Ινστιτούτο Κινηματογράφου του Αζερμπαϊτζάν. Πριν από τη «Νυχτερίδα», είχε σκηνοθετήσει το μεγάλου μήκους ντοκιμαντέρ «Ατα».

BYE-BYE - ΜΙΑΙ-ΜΙΑΙ
 του *Karim Dridi* (Γαλλία - Ελβετία - Βέλγιο)

Μετά από μια οικογενειακή τραγωδία για την οποία ευθυνόταν ο ίδιος, ο Ismail και ο μικρότερος αδελφός του Mouloud γίνονται δεκτοί με αγάπη από την οικογένεια του θείου τους στη Μασσαλία. Ο Ismail αναλαμβάνει την ευθύνη να στείλει τον Mouloud πίσω στην Τυνησία όπου ζουν οι γονείς τους αλλά ο Mouloud αρνείται να επιστρέψει. Για να αποφύγει να τον στείλουν πίσω το σκάει και κάνει παρέα με έναν επικίνδυνο έμπορο ναρκωτικών. Ο Ismail προσπαθεί ανεπιτυχώς να τον βρει. Δουλεύει στην οικοδομή του θείου τους, πίνει φίλιες με το γιό του αφεντικού και ερωτεύεται τη φίλη του γιού. Όμως ένα πράγμα τον απασχολεί: πρέπει να βρει το κουράγιο να

σώσει τον μικρό του αδελφό...

Ο Karim Dridi γεννήθηκε στη Γαλλία το 1961. Έγινε πολύ γνωστός από τις μικρού μήκους ταινίες του και ιδιαίτερα από τη Ζοέ la Boxeuse που βραβεύτηκε σε πολλά φεστιβάλ.

SALE GOSSE
ΒΡΩΜΙΚΟΣ/ΑΤΙΜΟΣ ΓΙΟΣ
 του *Claude Mourieras* (Γαλλία)

Η Nina κι ο δεκάχρονος Martin μαλλώνουν συχνά αλλά πάνω απ' όλα είναι κυρίως φίλοι και δεν έχουν την τυπική σχέση μητέρας-γιού. Η Nina έχει φτιάξει μια ρομαντική ιστορία για να εξηγήσει την απουσία του πατέρα του Martin και ο Martin προσπαθεί επίμονα να τον βρει.

ZUSJE
ΜΙΚΡΗ ΑΔΕΛΦΗ
 του *Rodert Jan Westdijk*
 (Ολλανδία)

Στο επίκεντρο αυτής της ιστορίας βρίσκεται η ψύχωση του Martyn με τη μικρότερη αδελφή του, την Daantje, που την βλέπουμε μέσα από ερασιτεχνικά βίντεο. Αντιλαμβάνομαστε την ύπαρξη κάποιας έντασης ανάμεσα στον Martyn και την Daantje από τις παρεμβολές αποσπασμάτων από κάποιες ερασιτεχνικές ταινιούλες που έχουν γυριστεί με μια παλιά μηχανή Super 8 και υποδηλώνουν ότι κάτι συνέβη στην παιδική τους ηλικία κι έγινε η αιτία του μακρόχρονου χωρισμού τους και της έντασης που υπάρχει στη σχέση τους. Κάποια στιγμή η Daantje και ο Martyn απομονώνονται και σταδιακά ξαναθυμούνται κάποια ξεχασμένα περιστατικά της παιδικής τους ηλικίας...

Ο Robert Jan Westdijk γεννήθηκε το 1964 και αποφοίτησε από την Ολλανδική Ακαδημία Κινηματογράφου το 1987. Έχει συνεργαστεί με διάφορες Ολλανδικές Ραδιοφωνικές εταιρείες σε τομείς σκηνοθεσίας και μοντάζ.

"Προς σοφιστές:
 Αν τέχνη χωρίς
 αξιολογική κρίση δεν
 νοείται, κι αν η αξιολογική
 κρίση προϋποθέτει
 την σύγκριση, πιο είναι
 το βασικό μέτρο σύγκρισης
 μεταξύ των έργων
 μιας τέχνης με γλώσσα
 παγκόσμια;
 (Ο Κινηματογράφος;)"

GUILTRIP - ΤΑΞΙΔΙ ΕΝΟΧΗΣ
 του *Gerard Stembridge*
 (Ιρλανδία)

Ο Λάιμ και η Τίνα είναι ένα νεαρό παντρεμένο ζευγάρι που ζει σ' έναν οικοδομικό οικισμό μιας μικρής Ιρλανδικής πόλης. Αργά κάποιο βράδι ο Λάιμ γυρνά μεθυσμένος στο σπίτι και ξεκινά ένας βίαιος καυγάς ανάμεσα στον ίδιο και την Τίνα που συνεχίζεται μέχρι την αυγή. Καθώς παρακολουθούμε την εξέλιξη του καυγά βλέπουμε επίσης

μέσα από αναδρομές πώς ο καθένας τους πέρασε τη μέρα του. Σταδιακά αποκαλύπτεται -καθώς οι αναδρομές εμπλέκονται με τον καυγά- ότι και οι δυο είχαν κάνει κάτι που δεν θέλουν να αποκαλύψουν ο ένας στον άλλο. Σε μια δραματική και σοκαριστική κλιμάκωση ανακαλύπτουμε ότι οι μυστικές τους δραστηριότητες έχουν φοβερά διαφορετικές συνέπειες.

Ο Gerard Stembridge γεννήθηκε στο Λίμπεκ το 1958. Μετά την αποφοίτησή του από το University College του Δουβλίνου το 1981, δούλεψε για τρία χρόνια ως σκηνοθέτης, ηθοποιός και καθηγητής. Στη συνέχεια συνεργάστηκε με το RTE, την κρατική ραδιοφωνία και τηλεόραση της Ιρλανδίας ως σκηνοθέτης και παραγωγός. Αργότερα συνεργάστηκε ως σκηνοθέτης σε τηλεοπτικές σειρές και ταινίες για τους RTE, BBC, N1 και BBC Network και σε ραδιοφωνικές σειρές. Τα τελευταία δέκα χρόνια έχει γράψει και σκηνοθετήσει επτά θεατρικά έργα, τρία λιμπρέτα, έχει σκηνοθετήσει τον Μάκβεθ και έχει κερδίσει πάμπολλα βραβεία για τις τηλεοπτικές και ραδιοφωνικές σειρές του.

OKAERI - OKAERI
 του *Makoto Shinozaki*
 (Ιαπωνία)

Το «Οκαέρι» είναι μια ερωτική ιστορία. Η κατασκευή της είναι απλή και εστιάζει στα συναισθήματα του ζευγαριού, κατά συνέπεια η σκηνοθεσία υπογραμμίζει την αλήθεια των σκηνών. Έγινε ενδελεχής έρευνα για τα πραγματικά συμπτώματα της σχιζοφρένειας και το σενάριο ξαναγράφτηκε προσεκτικά πολλές φορές. Η εκκεντρική απεικόνιση της αρρώστιας της Γιουρίκο περιορίζεται όσο το δυνατόν περισσότερο διότι αυτή η ταινία δεν αφορά το συγκεκριμένο είδος της ασθένειας, αλλά αφορά ένα πρόβλημα που είναι μν λανθάνον αλλά και κοινό σε κάθε σύγχρονο άνθρωπο που ζει στις πόλεις.

Η Γιουρίκο κι ο Τακάσι είναι παντρεμένοι τρία χρόνια και η ζωή τους κυλά -τουλάχιστον φαινομενικά- χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα. Κάποια στιγμή ο Τακάσι παρατηρεί ότι τελευταία η γυναίκα του φέρει από κάποιες περιέργειες. Συχνά λείπει από το σπίτι χωρίς προφανή λόγο. Κάποια μέρα αποφασίζει να την ακολουθήσει και ανακαλύπτει ότι παλεύει μόνη της να σώσει το σπινικό τους από κάποια «οργάνωση που σχεδιάζει μια φοβερή συννομία». Η ιατρική διάγνωση μιλάει για σχιζοφρένεια κι ο Τακάσι προσπαθεί να απαλλάξει την γυναίκα του από την «οργάνωση».

Ο Makoto Shinozaki γεννήθηκε στο Τόκιο το 1963. Σπούδασε ψυχολογία στο Πανεπιστήμιο του Rikkyo και μετά το πέρασμα των σπουδών του δούλεψε σ' έναν κινη-

ματογράφο του Τόκιο. Άρχισε να κινηματογραφεί όταν ήταν στο γυμνάσιο και αργότερα δούλεψε ως μηχανικός προβολής στο Centre Culturel de L' Athénée Français. Σήμερα εργάζεται ως κριτικός κινηματογράφου σε ειδικά και ποικίλης ύλης περιοδικά.

IL VERIFICATORE
Ο ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ
 του *Stefano Incerti* (Ιταλία)

Ο «επιθεωρητής» είναι μια ταινία για τη μοναξιά. Το Χριστουγεννιάτικο σκηνικό δίνει στην ιστορία ένα μελαγχολικό τόνο, ασυνήθιστο για τη Νάπολι η οποία μετατρέπεται σε μια γκρίζα βαρύθυμη πόλη κάτω από το φάσμα της παγωνιάς που συμπυκνώνεται στις ανάσες των χαρακτήρων και τις απελπισμένες τους προσπάθειες να ξεφύγουν από τη μοναξιά τους.

Ο Crescenzo δουλεύει στην Εταιρεία Φυσικού Αερίου. Είναι επιθεωρητής και η δουλειά του είναι να πηγαίνει από σπίτι σε σπίτι και να διαβάσει τους μετρητές του γκασιού. Μένει ακόμα με την οικογένειά του και δεν έχει φίλους. Είναι ερωτευμένος με την Giuliana που είναι γραμματέας και εργάζεται στο εργαστήριο επισκευής ηλεκτρονικών όπου δουλεύει κι ο αδελφός του Crescenzo, ο Beniamino. Η Giuliana παρενοχλείται από τον ιδιοκτήτη του εργαστηρίου. Ο Crescenzo αποφασίζει να παλέψει με τον γέρο, σύμβολο του κακού, με όλη του την καταπιεσμένη δύναμη. Αυτή είναι και η μόνη του αντίδραση. Αλλά θα αποβεί μοιραία.

Ο Stefano Incerti γεννήθηκε στην Νάπολι το 1965. Μεταξύ των ετών 1978 και 1984 γύρισε μερικές ταινίες μικρού μήκους με Super 8. Αφού αποφοίτησε από τη Νομική Σχολή της Νάπολι, πήγε και δούλεψε ως βοηθός σκηνοθέτη του Enzo Decaro. Το 1991 συνεργάζεται με το Teatri Uniti ως υπεύθυνος παραγωγής. Το 1992 δουλεύει ως βοηθός σκηνοθέτη του Francesco Calogero, του Mario Martone και του Pappi Moscato. Στο θέατρο έχει δουλέψει ως βοηθός σκηνοθέτη του Mario Martone στον Ριχάρδο ΙΙ (1993).

PALOOKAVILLE
ΒΛΑΚΟΠΟΛΗ
 του *Alan Taylor* (ΗΠΑ)

Σ' αυτή την έξυπνη κι ανοιχτόκαρδη κωμωδία οι Σιντ, Ρας και Τζέρι είναι φίλοι από παλιά και κατάγονται από μια μικρή πόλη της ανατολικής ακτής. Περνούν τον καιρό τους συχνάζοντας στο τοπικό εστιατόριο και συζητούν για τη ζωή τους και τις συνεχείς ματαιώσεις των σχεδίων τους. Είναι χρόνια άνεργοι και τους καταβάλλει το ότι καθημερινά δεν έχουν τί να κάνουν και πουθενά να πάνε. Επιπλέον, τα συνεχή τους σχέδια να πλουτίσουν γρήγορα, δεν πετυχαίνουν ποτέ. Όταν όμως ο Σιντ σκέφτεται ένα σχέδιο για να κλέ-

ψουν μια χρηματαποστολή, φαίνεται ότι τελικά θα καταφέρουν να πιάσουν την καλή.

Ο Alan Teylor έγραψε και σκηνοθέτησε τη μικρού μήκους ταινία «That Burning Question» ως διπλωματική εργασία στο New York University και η ταινία αυτή βραβεύτηκε με το βραβείο Mobil ως η καλύτερη ταινία αποφοίτου του 1990. Έκτοτε έχει σκηνοθετήσει πολυάριθμα μουσικά βίντεο κλιπ για την Polygram. Στην τηλεόραση έχει σκηνοθετήσει πολλά επεισόδια της φημισμένης σειράς του NBC «Homicide». Για την New Line Cinema έχει γράψει το σενάριο «Kill the Poor». Η «Palookaville» είναι η πρώτη μεγάλου μήκους ταινία του.

YOUCHAI - Ο ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ
 του *He Jianjun* (Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας)

«Ο ταχυδρόμος» είναι η συνταρακτική αλλά ήπιων τόνων ιστορία ενός ντροπαλού νεαρού άντρα του οποίου η καινούργια δουλειά στις ταχυδρομικές διανομές, του δίνει την ευκαιρία να μάθει κάποια πράγματα για τις ζωές των γειτόνων του. Μετά την απόλυση του προκατόχου του, ο οποίος διάβαζε την αλληλογραφία, ο πρωταγωνιστής αναλαμβάνει να διανέμει το ταχυδρομείο στη συνοικία του Πεκίνου «Περιοχή της ευτυχίας». Ο Σιάο Ντου επιδιέχεται συντόμως στις δικές του ηθονοβλεπτικές δραστηριότητες. Ο πειρασμός είναι απολύτως κατανοητός. «Ο ταχυδρόμος» παρουσιάζει μια εξωτερικά σοβαρή, πληκτική κοινωνία, κάτω όμως από την επιφάνεια κρύβεται μια πληθώρα μυστικών και ο Σιάο Ντου ανακαλύπτει αυτά τα μυστικά.

Τα γράμματα που ο Σιάο Ντου αρχίζει να διαβάζει αποκαλύπτουν πάμπολλα μυστικά που έχουν σχέση με μοιχείες, πορνεία, ομοφυλοφιλία και χρήση ναρκωτικών. Ακόμη κι η απλή αναφορά τέτοιων ζητημάτων στη σημερινή Κίνα απαιτεί θάρρος και μετά από αυτή την ταινία απαγορεύτηκε στον κινηματογραφιστή να δουλέψει στη χώρα του.

Ο He Jianjun γεννήθηκε στο Πεκίνο το 1960. Δούλεψε ως σκριπτ-μαν σε τρεις ταινίες του Chen Caige, συμπεριλαμβανομένης και της ταινίας «Yellow Earth». Ήταν βοηθός σκηνοθέτη στο «Σήκωσε τα κόκκινα φανάρια» και «Ο μπλε χαρταετός». Κινηματογράφησε μικρού μήκους ταινίες όπως οι «Impressions of Paintings», «A Certain Experience» και «Self-Portrait». Πρωτοεμφανίστηκε ως σκηνοθέτης ταινίας μεγάλου μήκους το 1993 με τις «Κόκκινες χάντρες». «Ο ταχυδρόμος» είναι η δεύτερη ανεξάρτητη μεγάλου μήκους ταινία του.

HERZ AUS STEIN
ΚΑΡΔΙΑ ΑΠΟ ΠΕΤΡΑ
 του *Νίκου Λυγγούρη*
 (Γερμανία)

Ένα γλυκόπικρο επεισόδιο από τη ζωή ενός χαμινιού. Ο δεκαεπτάχρονος Βόλφγκανγκ βρίσκει τυχαία το κεφάλι ενός αγάλματος. Τα εύρητρα για την επιστροφή του αγάλματος είναι 5.000 μάρκα. Το αγόρι πηγαίνει στο σπίτι του ιδιοκτήτη για να πάρει την αμοιβή. Πρόκειται για ένα όμορφο σπίτι στις παρυφές της πόλης. Εκεί ζει μαζί με το γιό της και μια Πολωνέζα νοσοκόμα μια ηλικιωμένη γυναίκα που έχει πάθει εγκεφαλικό και βρίσκεται στα πρόθυρα του θανάτου. Αντί να συζητηθεί το ζήτημα της αμοιβής, προτείνουν στο Βόλφγκανγκ να μείνει στο σπίτι. Με την προοπτική να περάσει όμορφα κι ανέμελα λίγο καιρό το αγόρι δεν αποκαλύπτει ότι έχει το κεφάλι του αγάλματος και μένει στο σπίτι. Ωστόσο πολύ σύντομα ανακαλύπτει το λάθος του. Παρ' ότι δεν μιλάει και είναι καθηλωμένη σε μια αναπηρική πολυθρόνα η ηλικιωμένη γυναίκα αρχίζει ξαφνικά να «μεταδίδει» παράξενα σήματα. Θέλει κάτι από τον μικρό. Κι η ηρεμία του μικρού χάνεται.

Ο Νίκος Αυγουστής έχει γεννηθεί στην Αθήνα. Από το 1971-80 έγραφε κριτικές στο περιοδικό «Σύγχρονος Κινηματογράφος». Σπούδασε στην Ακαδημία Τηλεόρασης και Ταινιών (HFF) στο Μόναχο (1974-78) και ζει μόνιμα στο Βερολίνο από το 1981.

KORIDORIUS - Ο ΔΙΑΔΡΟΜΟΣ Του Sarunas Bartas (Λιθουανία, Γερμανία)

Μια ταινία όπου οι ασυνήθιστες αφηγηματικές τεχνικές και θεματικές δομές συνδυάζονται και παράγουν ένα συνειρμικό μωσαϊκό από αναμνήσεις και σημερινά αποσπάσματα της ζωής. Εικόνες χαμένων αλλά παθιασμένα ανζητούμενων δεσμών· ένας αποκαλυπτικός κόσμος στον οποίο ο χρόνος, η λογική και οι γενικότερες αξίες μοιάζουν να συντρίβονται. Η ταινία δημιουργεί την αίσθηση ενός διαδρόμου ανάμεσα στο χθες και το σήμερα, ενός διαδρόμου που έχει πολλές πόρτες αλλά κανείς δεν είναι σίγουρος για το πού οδηγούν.

Ο Sarunas Bartas γεννήθηκε στο Siauliai της Λιθουανίας το 1964. Σπούδασε στην Κινηματογραφική Σχολή της Μόσχας VGIK και μετά από δύο ντοκιμαντέρ σκηνοθέτησε την πρώτη μεγάλου μήκους ταινία του «Trys Dienos». «Ο διάδρομος» είναι η δεύτερη μεγάλου μήκους ταινία του.

ASK OLUMDEN SOGUKTUR ΑΓΑΠΗ ΠΙΟ ΚΡΥΑ ΚΙ ΑΠ' ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ της Canan Gerede (Τουρκία)

Η ταινία βασίζεται σε πραγματική ιστορία. Η Belgin είναι μια αμόρφωτη νεαρή τοιγυράνικης καταγωγής που γίνεται επιτυχημένη τραγουδίστρια. Η ζωή της όμως καταστρέφεται από τον άντρα που αγαπά επειδή το λυμά να παραβεί τους νόμους της ανδροκρατούμενης μουσουλμανικής κοινωνίας.

Η Canan Gerede γεννήθηκε το

1945. Σπούδασε θεατρικό αυτοσχέδιο στο Καράκας της Βενεζουέλα και μετά στην Αμερικανική Ακαδημία Δραματικών Τεχνών της Νέας Υόρκης. Αρχικά στράφηκε στη σκηνοθεσία ντοκιμαντέρ. Έκανε το ντεμπούτο της ως ηθοποιός το 1972, όταν πρωταγωνίστησε σε μια τούρκικη τηλεοπτική σειρά. Από το 1978 μέχρι το 1982, δούλεψε μαζί με τον Yilmaz Guney, και ήταν βοηθός σκηνοθέτη στην ταινία του «Yol». Το 1983 έγραψε το σενάριο της γερμανικής ταινίας «Germany under Thorns», ήταν συμπαραγωγός της ταινίας του Thomas Harlan's «WundKanal». Στη συνέχεια σκηνοθέτησε διάφορα ντοκιμαντέρ και το 1991 σκηνοθέτησε την πρώτη μεγάλου μήκους ταινία της.

THREE STEPS TO HEAVEN ΤΡΙΑ ΒΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΥΡΑΝΟ του Κωνσταντίνου Γιάνναρη (Μεγάλη Βρετανία)

Κωμωδία εκδίκησης και ανακάλυψης του πραγματικού εαυτού. Τρεις άσωτοι Λονδρέζοι -ο περπατημένος νεαρός Έιντζελ Φάρνχαμ, ο αριστερός βουλευτής Χάρυ Ρόμπερτς και η παρουσιάστρια ενός τηλεπαιγνιδιού Άντρια Ουόλνις- εγκαταλείπουν τον καινούριο τους φίλο Σων μετά από ένα ξέφρενο πάρτι. Αργότερα το πτώμα του ανακαλύπτεται στο ποτάμι. Στη συνέχεια τους επισκέπτεται μια μυστηριώδης γυναίκα που πιθανά τους φέρνει κακοτυχία. Καθώς η γυναίκα μπαίνει στη ζωή τους η κεντρική ηρωίδα κάνει μια βόλτα στον άθλιο υπόκοσμο του σύγχρονου Λονδίνου. Τέσσερις ζωές ξεφεύγουν από κάθε έλεγχο και κατευθύνονται στην καταστροφή, καθώς όλο και περισσότερα πτώματα εμφανίζονται η ηρωίδα ανακαλύπτει ποιός ήταν ο πραγματικός Σων και τι συνέβη τελικά εκείνη τη μοιραία νύχτα.

Ο Κωνσταντίνος Γιάνναρης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1959. Το 1976 πήγε στην Αγγλία για να σπουδάσει Ιστορία. Αργότερα εγκαταστάθηκε στο Λονδίνο και το 1984 άρχισε να ασχολείται με τον κινηματογράφο. Συνεργάστηκε με το Channel 4 στην εκπομπή Framed Youth μια σειρά ντοκιμαντέρ για τη ζωή των νεαρών γκέι και λεσβιών. Κινηματογράφησε το πρώτο προσωπικό του έργο Jean Jenet is Dead το 1987. Την ίδια χρονιά έγραψε και σκηνοθέτησε την ταινία A Man and a Woman και το 1989 έφτιαξε τους Trojans, ένα ντοκιμαντέρ για τη ζωή του Κωνσταντίνου Καβάφη. Το 1990 σκηνοθέτησε το A Desperate Vitality μια μελέτη για τον Περ Πάολο Παζολίνι. Το 1991 κινηματογράφησε τα βραβευμένα έργα του Caught Looking και North of Vortex..

ART FOR TEACHERS OF CHILDREN - ΟΙ ΤΕΧΝΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΑΣΚΑΛΟΥΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ της Jennifer Montgomery (ΗΠΑ)

Σ' αυτήν την τολμηρή αυτοβιογρα-

φική δραματική ταινία που αναφέρεται στη ζωή ενός οικοτροφείου, η Montgomery αρνείται να ασχοληθεί με τα συνθήματα όπου οι έφηβοι είναι τα θύματα κάποιου δόλιου διαφθορά και αντ' αυτού διερευνά την πολύπλοκη εφηβική σεξουαλικότητα, την παιδεία της διερεύνησης και το ηλικιακό όριο της συγκατάθεσης.

Η Jennifer Montgomery γεννήθηκε το 1961. Συνεργάζεται ως έκτακτη καθηγήτρια στο Cooper Union School of Art της Νέας Υόρκης. Έχει σκηνοθετήσει αρκετές ταινίες μικρού μήκους και «Οι τέχνες για τους δασκάλους των παιδιών» είναι η πρώτη μεγάλου μήκους ταινία της.

"Προς φανατικούς:
Όσο κι αν τρέχεις,
πάντα θα υπάρχει
και κάτι που δεν θα προ-
λάβεις να δεις. Μόνο στο
σινεμά μπορείς να βρε-
θείς σε δύο ή τρεις ή
περισσότερους χώρους
ταυτόχρονα με την τεχνι-
κή του παράλληλου
μοντάζ. (Κατάλαβες
τώρα - μαγεία;)"

Ο ΤΣΑΛΑΠΕΤΙΝΟΣ ΤΟΥ WYOMING - Ο ΤΣΑΛΑΠΕΤΕΙΝΟΣ ΤΟΥ ΓΟΥΙΟΜΠΚ του Δημήτρη Ινδαρέ (Ελλάδα) Παίζουν: Αλέξανδρος Λογοθέτης, Βίκυ Βολιώτη, Μπέτυ Λιβανού, Χρήστος Καραβρούζος, Ηλίας Λογοθέτης

Ο Μιχάλης ξυπνά στο κρεβάτι της Λήδας. Πρώτη φορά μόνος σε γυναικείο διαμέρισμα, κι η ευτυχία του διακόπτεται απ' την επεισοδική γνωριμία του με τη Λία. Παράξενη κι απόμακρη, φαινομενικά αδύναμη, παρασύρει το Μιχάλη να επενδύσει σ' αυτήν όλες τις επιθυμίες του, σε μια περίοδο, που εντείνονται οι αντιφάσεις του περιβάλλοντός του.

Με μια μητέρα έγκυο στα 42, που επιμένει να φέρει στον κόσμο μόνη άλλο ένα παιδί αγνώστου πατρός... Με το αφεντικό του, φίλο και πατέρα μαζί, να δοκιμάζεται στα 55 του απ' τον έρωτα...

Ανάμεσα σε γυναίκες, που όλες κάτι κρύβουν, ανακαλώντας του αισθήματα που συγχέονται με τον έρωτα...

Τρεις μήνες απ' τη ζωή του 20χρονου Μιχάλη, μικρά και μεγάλα άλματα προς την ενηλικίωσή του.

Ο Δημήτρης Ινδαρές γεννήθηκε στην Πάτρα, τον Απρίλιο του 1964. Τελείωσε το Λύκειο στην Πάτρα, (1981). Σπούδασε Πολιτική Επιστήμη και Διεθνείς Σχέσεις στην Πάντειο (1987) και σκηνοθεσία στη σχολή Σταυράκου, (1987). Η ταινία του «Το κυνήγι της πάπας» απέσπασε το Α' βραβείο ταινίας μικρού μήκους στο 32ο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης και τιμή-

θηκε με το βραβείο ποιότητας του Υπουργείου Πολιτισμού, το 1992.

ΜΕ ΜΙΑ ΚΡΑΥΓΗ της Βασιλικής Ηλιοπούλου (Ελλάδα) Παίζουν: Δημήτρης Αλεξανδρής, Βίκυ Βολιώτη, Νίκος Ορφανός, Αλκης Παναγιωτίδης, Στρατής Τσομπανέλης.

Δύο αδέρφια, η Ζωή και ο Λου (Ηλίας) περνούν τα παιδικά τους χρόνια στην Ελευσίνα, μεγαλώνοντας χωρίς να έχουν σχεδόν καμία επιβλεψη. Όταν φτάνουν στην ηλικία των δέκα και έντεκα χρόνων αντίστοιχα, χωρίζονται και περνούν τα επόμενα πέντε χρόνια σε ορφανοτροφεία και σε σωφρονιστικά ιδρύματα.

Στο μεταξύ, η Ζωή γνωρίζει τον έρωτα με έναν άντρα ο οποίος αμέσως μετά εξαφανίζεται. Τα δύο αδέρφια ξανασυναντιούνται στην κηδεία της μητέρας τους. Αποφασίζουν να το σκάσουν από τα ιδρύματα. Χωρίζουν και πάλι, καθώς η Ζωή αφήνει τον Λου για να πάει στην Αθήνα και να ψάξει να βρει τον αγαπημένο της. Ο Λου αναζητά τη Ζωή. Ο καθένας τους διανύει την δική του πορεία μύησης και δοκιμασίας. Στο τέλος τους περιμένει μια αποκάλυψη.

Η Βασιλική Ηλιοπούλου γεννήθηκε το 1948 και σπούδασε σκηνοθεσία στην Σχολή Σταυράκου. Γύρισε τρεις ταινίες μικρού μήκους και την μεγάλου μήκους ταινία «Το πέλασμα» (1990).

ΕΚΤΟΣ ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

LA HAINE - Το μίσος του Mathieu Kassovitz (Γαλλία)

Μια περιοχή με εργατικές κατοικίες που αντιμετωπίζει τα συνηθισμένα προβλήματα αυτών των περιοχών ξυπνά κάποιο πρωί σε κατάσταση πολιορκίας. Τα παιδιά από την περιοχή «Muguets» πέρασαν όλη τη νύχτα σε απημερίες με την αστυνομία. Ποιός ο λόγος; Ο δεκαεξάχρονος Abdel Ichah χαροπαλεύει γιατί κατά τη διάρκεια μιας ανάκρισης η αστυνομία τον έσπασε στο ξύλο... Μία ακόμη περίπτωση αστυνομικής θηριωδίας, μια ακόμη περίπτωση συγκρούσεων.

Ι.Δ. - ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΣΤΟΙ- ΧΕΙΩΝ του Philip Davis (Ενωμένο Βασίλειο-Γερμανία)

Η αστυνομία αναθέτει σε τέσσερις αστυνομικούς με πολιτικά να εισχωρήσουν σε μια ομάδα χούλιγκανς του ποδοσφαίρου και να αναγνωρίσουν τους αρχηγούς τους σε μια προσπάθεια να βρουν άκρη στο τελετουργικό αιματοκύλισμα που αμαυρώνει τους αγώνες του Βρετανικού ποδοσφαίρου κάθε Σάββατοκύριακο. Νέοι, περπατημένοι κι επιθετικοί οι τέσσερις άντρες σχεδιάζουν τη στρατηγική τους σαν να πρόκειται για πολεμικό σχέδιο. Για να βρουν

τους ταραχοποιούς αρχίζουν να πηγαίνουν σε ένα πάρκο του ανατολικού Λονδίνου όπου συχνάζουν οι κακοποιοί...

Ο Philip Davis έχει σκηνοθετήσει πολλές ταινίες μικρού μήκους και τηλεταινίες για το BBC και Channel 4, μεταξύ των οποίων και το «Skull-duggery» όπου και το σενάριο ήταν δικό του. Έχει δουλέψει ως ηθοποιός σε διάφορες ταινίες όπως «Quadrophonia», «The Firm» και «High Hopes» του Mike Leigh. Το «i.d.» είναι η πρώτη μεγάλου μήκους σκηνοθετική του δουλειά.

MINJING GUSHI ΣΤΟΥΣ ΠΥΘΜΟΥΣ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ της Ning Ying (Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας)

Ο Yang Guoli είναι ένας συνηθισμένος αστυνομικός σε μια συνοικία του Πεκίνου. Γνωρίζει πολύ καλά την περιοχή που περιπολεί και ασχολείται πραγματικά με τα διάφορα καθήκοντά του, εργάζεται υπερωρίες, και αντιμετωπίζει τις περιστασιακές εντάσεις που ο φόρτος εργασίας δημιουργεί στο οικογενειακό του περιβάλλον. Μια μέρα ένα λυσσασμένο σκυλί δαγκώνει έναν μεθυσμένο στην περιοχή που περιπολεί. Επιπλέον, σε μια από τις περιοδικές εκκαθαρίσεις η Κεντρική Διεύθυνση της Αστυνομίας αποφασίζει να εξοντώσει όλα τα κατοικίδια σκυλιά της πόλης. Το καινούργιο καθήκον επιβαρύνει ακόμη περισσότερο τη δουλειά της περιπολίας και η ένταση φτάνει σε σημείο έκρηξης.

Η Ning Ying γεννήθηκε στο Πεκίνο το 1959 και άρχισε σπουδές στην Κινηματογραφική Ακαδημία του Πεκίνου το 1978. Το 1982 παρακολούθησε μαθήματα στην Ιταλία, στο Centro Sperimentale di Cinematografia και αργότερα ήταν βοηθός σκηνοθέτη του Μπερνάρντο Μπερτολούτσι στον «τελευταίο αυτοκράτορα». Είναι διευθύντρια του Κινηματογραφικού Στούντιο του Πεκίνου.

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟ

ΟΙ ΜΑΓΕΜΕΝΟΙ

του Γιώργου Καρυπίδη
Παίζουν: Αρτο Απαρτιάν, Μάνος Βακούσης, Λάκης Κάραλης, Εύη Καραμπάτσου.

Ο Ανδρέας, ένας 45χρονος αρχιτέκτονας, αναγνωρίζει στο νεκροτομείο το πτώμα της κόρης του. Ο Ιατροδικαστής του ζητά πληροφορίες για τον ύποπτο θάνατό της. Η αφήγηση αρχίζει. Δύσκολη... με πολλά κενά μνήμης. Μετά το θάνατο της συζύγου του ο Ανδρέας είχε εγκατασταθεί με την κόρη του σ' ένα έρημο ορεινό χωριό. Οικιακή τους βοηθός ήταν η Μαρία, μια κοπέλα μουγκή. Η συνάντηση των δύο κοριτσιών θα αποβεί μοιραία.

Ο Γιώργος Καρυπίδης γεννήθηκε στην Θεσσαλονίκη το 1946. Σπούδασε στην Σχολή Καλών Τεχνών και στην Ακαδημία Κινηματογράφου στο Αρστερνταμ. Δούλεψε σαν σκηνοθέτης στο SFB (Sender Freis Berlin). Σκηνοθέτησε τις ταινίες μεγάλου μήκους, 1982 ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟ ΠΑΙΓΝΙΔΙ, 1988 ΣΤΗ ΣΚΙΑ ΤΟΥ ΦΟΒΟΥ, 1992 ΤΟ ΠΕΘΑΜΕΝΟ ΛΙΚΕΡ.

ΖΩΗ του Γιώργου Κατακουζηνού

Παίζουν: Γ. Αποστόλου, Β. Σεϊμένης, Δ. Κούρτη.

Ζωή είναι ο κόσμος σε κίνηση. Τίτλος ταινίας. Το όνομα μιας νεαρής κοπέλας. Το πορτρέτο μιας σύγχρονης μεγαλούπολης. Αρχή και τέλος μιας ερωτικής σχέσης. Και ένας φόνος, ώστε η ζωή ν' αναποδογυρίσει, δείχνοντας το άλλο της πρόσωπο. Ο θάνατος ως προσωπική κατα-

στροφή. Το έγκλημα ως τηλεοπτικό παιχνίδι. Το χρονικό της μεγαλούπολης συνδυάζεται με την ερωτική περιπέτεια και την τραγική κατάληξη της, και όλα μαζί με τα παιχνίδια στην οθόνη. Η ιστορία ακολουθεί τα ίχνη του θρίλερ, του υπαρξιακού δράματος και της γεμάτης μαύρο χιούμορ κοινωνικής σάτιρας. Και κινείται ανάμεσα στην καθημερινή τρέλα και την απέραντη τρυφερότητα, σαν αυτή που ζωγραφίζεται στο πρόσωπο, τις κινήσεις και τις επιθυμίες της ίδιας της ΖΩΗΣ.

Ο Γιώργος Κατακουζηνός γεννήθηκε το 1943 στην Αλεξάνδρεια. Σπούδασε κινηματογράφο στην Αθήνα και το Παρίσι, όπου και δούλεψε ως βοηθός σκηνοθέτη σε πολλές διεθνείς παραγωγές. Σκηνοθέτησε ντοκιμαντέρ και μικρού μήκους ταινίες για την ελληνική και τη γαλλική τηλεόραση. Σκηνοθέτησε τις ταινίες: 1976 ΝΥΧΤΕΣ, 1982 ΑΓΓΕΛΟΣ.

ΟΙ ΩΡΕΣ (ΜΙΑ ΤΕΤΡΑΓΩΝΗ ΤΑΙΝΙΑ) της Αντουαννέτας Αγγελίδης

Παίζουν: Κάτια Γέρου, Έβρη Σωφρονιάδου, Ανατολή Αθανασιάδου, Τάσος Αποστόλου, Μάνος Σταλάκης.

Η μελαγχολία ρέει και γεμίζει το χώρο. Με χρόνους παράλληλους. Οι ώρες που συνηπάρχουν και συμπλέκονται. Και ο κόσμος: σαρκοβόρος μηχανισμός. Μία κάθοδος αρχίζει, μια βύθιση ρυθμική στο πάχος της μνήμης. Στον τόπο που το κακό εμφανίζεται με τη μορφή του καλού. Ωσπου η μνήμη δεν καθηλώνει πια, δεν επαναλαμβάνει, μέσα της γλυστράει μια νέα οπτική. Οι ώρες ανασυντίθενται χωρίς θόρυβο. Και η Σπένδω πορεύεται από τη βίαιη εξάρτηση στην αποδοχή του προσωπικού της βλέμματος.

Η Αντουαννέτα Αγγελίδη γεννήθηκε στην Αθήνα. Δίπλωμα Αρχιτεκτονικής από το Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο, δίπλωμα σκηνοθεσίας και μοντάζ από την Ι.Δ.Η.Ε.Σ. στο Παρίσι. Σκηνοθέτησε την μεγάλη μήκους ταινία "Τόπος" (1985).

ΤΟ ΦΤΕΡΟ ΤΗΣ ΜΥΓΑΣ του Χρίστου Σιοπαχά
Παίζουν: Manolis Gavrikakis, Nikos Karathanos, Peggy Trikalioti, Lia Vissi.

Πριν από 21 χρόνια, η Μαρία Κωνσταντοπούλου, 16 χρονών,

μητέρα ενός βρέφους 6 μηνών, κλέφτηκε με τον νεώτερο αδελφό του άντρα της κι έφυγε μαζί του στην Αμερική. Ο γιός της Μαρίας, ο Γιάννης, είναι φοιτητής, ερασιτέχνης φωτογράφος και μέλος του ροκ συγκροτήματος ΤΟ ΦΤΕΡΟ ΤΗΣ ΜΥΓΑΣ. Την ανεμελιά της νεανικής παρέας χαλαρεί η μητέρα του Γιάννη, που επιστρέφει από την Αμερική και προσπαθεί με την βοήθεια του φωτογράφου Μυλωνά να έρθει σε επαφή με τον γιό της. Ο Γιάννης μισεί τη μητέρα του και προσπαθεί να την εκδικηθεί. Μπλέκει σε διάφορες περιπέτειες με γυναίκες και όταν συναντά τον έρωτα της ζωής του, την Ντίνα, συμπεριφέρεται πρόστυχα.

Ο Χρίστος Σιοπαχάς γεννήθηκε το 1947 στην Αρμόχωστο. Σπούδασε θέατρο και πολιτικές επιστήμες στην Αθήνα και σκηνοθεσία κινηματογράφου στο Πανεπιστήμιο Κρατικό Ινστιτούτο Κινηματογράφου στη Μόσχα. Έχει δουλέψει ως σκηνοθέτης στο ραδιόφωνο, το θέατρο, τον κινηματογράφο, την τηλεόραση, και ως διευθύνων σύμβουλος στην εταιρεία θεάματος "Οθόνη ΑΕ". Γύρισε την ταινία μεγάλου μήκους "Η κάθοδος των εννιά" (1984).

Η ΖΩΗ ΕΝΑΜΙΣΥ ΧΙΛΙΑΡΙΚΟ

της Φωτεινής Σισκοπούλου
Παίζουν: Μηνάς Χατζησάββας, Δήμητρα Χατούπη, Ακης Σακελλαρίου, Γιώργος Κώνστας, Χριστίνα Αλαξάνιαν, Πάνος Σακελλαρόπουλος, Κατερίνα Χέλμη.

Ο Αντρέας Σαββίδης βλέπει τους ανθρώπους που τον περιβάλλουν σαν πρόσωπα βιβλίων. Τους παρατηρεί, τους εμπλέκει σε καταστάσεις, τους μελετάει και τους ανασυνθέτει για προσωπική του χρήση. Η ενασχόλησή του με το γράψιμο είναι απλώς ένας τρόπος να ζει διαφεύγοντας και η παραποίηση της καθημερινότητας τον ανακουφίζει και τον διασκεδάζει. Γι' αυτόν καθαρή επινόηση δεν υπάρχει. Η ζωή και η ανάγκη της αναπαράστασής της παρουσιάζονται ως αδιαχώριστες, μέσα στον τρόπο της σκέψης του και της δράσης του. Στάση που ορίζει τις συναλλαγές του με τα άλλα πρόσωπα της ταινίας: τον ταχυδρόμο, τη νοσοκόμα, τον αδελφό του, τη μάνα του, τον φίλο του, τη νεαρή συνάδελφό του στη βιβλιοθήκη. Τα δύο πρώτα δεν θα διστάσει να τα αναδείξει σε φιλολογικούς ήρωες σε βάρος των ατομικών αισθηματικών τους συμφερόντων.

Η Φωτεινή Σισκοπούλου γεννήθηκε το 1954 στη Θεσσαλονίκη. Σπούδασε: Πανεπιστήμιο Αθηνών -Αγγλική Φιλολογία, Σχολή Σταυράκου, London International Film School, British Film Institute (κριτική ανάλυση αισθητικής),

THAMES COLLEGE (T.V.), London University (σενάριο, σκηνοθεσία θεάτρου), The Lee Strasberg Studio. Εργάστηκε ως βοηθός σκηνοθέτη, βοηθός μοντέρ, σκρίπτ στον κινηματογράφο και στην τηλεόραση και συνεργάστηκε στη συγγραφή σεναρίων.

ΓΛΕΝΤΙ ΓΕΝΝΕΘΛΙΩΝ, ΜΙΑ ΒΟΥΒΗ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ (Ντοκιμαντέρ) του Φώτου Λαμπρινού

Η ταινία αποκαθιστά την αρχική κινηματογραφική εικόνα των Βαλκανίων μέσα από τη μυθοπλασία, τα ντοκιμαντέρ και τα επίκαιρα της περιόδου του βωβού κινηματογράφου. Πρόκειται για μία ανασυρραφή σε τρεις ενότητες (αστικά δράματα, κωμωδίες και βουκολικά κωμειδύλλια) των μικρών ιστοριών που αφηγούνται οι βωβές βαλκανικές ταινίες, σε συνδυασμό πάντα με τα παλαιά επίκαιρα, τα αποσπάσματα από τις ταινίες των Μανάκια και την εικόνα που παρουσιάζουν σήμερα οι κινηματογραφικές αίθουσες στα Βαλκάνια. Οι παλιές εικόνες και το σύγχρονο ταξίδι πάνω σε ένα τρένο που διασχίζει τα Βαλκάνια, μιλούν για τις συμπτώσεις, τις ομοιότητες, τις συγγένειες ανάμεσα στους βαλκανίους κινηματογραφιστές. Μιλούν δηλαδή για όλα όσα ενώνουν τους γείτονες αυτής της χερσονήσου, τα οποία ίσως, είναι πολύ περισσότερα από αυτά που τους χωρίζουν...

Ο Φώτης Λαμπρινός έκανε σπουδές Κινηματογράφου στην Μόσχα (1965-1970). Γύρισε τις ταινίες: (1981) ΑΡΗΣ ΒΕΛΟΥΧΙΩΤΗΣ - ΤΟ ΔΙΛΗΜΜΑ, ντοκιμαντέρ, (1987) ΔΟΞΟΜΠΟΥΣ - μεγάλου μήκους, (1989-1990) Η ΟΜΟΡΦΙΑ ΘΑ ΣΩΣΕΙ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ, ντοκιμαντέρ.

ΔΕΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ, Ντοκιμαντέρ της Πόπης Αλκουλή

Πέρασε ένας αιώνας με αγώνες και θυσίες... Καταναλώθηκαν τόννοι χαρτιού με επιχειρήματα υπέρ ή κατά της ισομορφίας αντρών-γυναικών... Χρειάστηκαν τρεις ντιρεκτίβες της Ευρωπαϊκής Ένωσης πάνω στο ίδιο θέμα... για να καταφέρουν, επιτέλους, το 1984 οι Ελληνίδες να κατοχυρώσουν νομικά το δικαίωμα αυτό. Πού βρισκόμαστε σήμερα, 10 χρόνια μετά; Μία αναδρομή από τον περασμένο αιώνα μέχρι τις μέρες μας μέσα από ιστορικά ντοκουμέντα, σκηνές από φιλμ αρχείου, σπάνιες ή ανέκδοτες φωτογραφίες, συνεντεύξεις και "δραματοποιημένα" (με νέα άποψη) πασίγνωστα ελληνικά τραγούδια. Ένα ντοκιμαντέρ που αρμονικά

συνδυάζει το δραματικό στοιχείο με το χιούμορ, παραμένοντας πάντα κατατοπιστικό και αντικειμενικό.

Η Πόπη Αλκουλή σπούδασε στη δραματική Σχολή Κ. Κουήν, Σχολή Εθνικού Θεάτρου, Σχολή Rene Simon, Cours de Filmologie pratique (Παρίσι). Σπούδη για κινηματογραφικές κούκλες στο Kukltn Pavillion του Kinocenter (Σόφια-Βουλγαρία) Σεπτέμβριος 1993. Σεμινάριο και workshop για Τηλεόραση Υψηλής Ευκρίνειας (Λισαβόνα). Μάρτιος 1994. Σεμινάριο για συγγραφή σεναρίου (Cardiff-Ουγγαρία)

Η ΖΩΗ ΠΟΥ ΘΑ 'ΘΕΛΕΣ, Ντοκιμαντέρ του Γιάννη Οικονομίδη

Καλοκαίρι 1995, Κύπρος. Καθισμένος στα βράχια της Αρμόχωστου, ένας ηλιοκαμένος άνδρας καπνίζει το τελευταίο του τσιγάρο πριν το ταξίδι. Ένα ταξίδι από την μιά άκρη στην άλλη, μιά πορεία κατά μήκος της πράσινης γραμμής, της νεκρής ζώνης. Ανάμεσα σε γη και ουρανό, οι τόποι, τα πρόσωπα, τα λόγια της καρδιάς. Ένας κόσμος βαθιά ριζωμένος εκεί και όχι πιο πίσω, ένας κόσμος που αναρωτιέται με παράπονο για τα καλοκαίρια που έφυγαν και για όλα εκείνα που είναι να' ρθούν...

Ο Γιάννης Οικονομίδης γεννήθηκε στη Λεμεσό της Κύπρου, το 1967.

Σπούδασε κινηματογράφο στην Αθήνα. Το 1992, η μικρού μήκους ταινία του ΣΤΑΔΙΑΚΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΚΑΙΡΟΥ κέρδισε το πρώτο βραβείο ταινίας με υπόθεση στο Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους της Δράμας. Δύο χρόνια αργότερα στο ίδιο Φεστιβάλ, κερδίζει το πρώτο βραβείο ταινίας ντοκιμαντέρ.

ΣΤΗΝ ΑΚΡΗ ΤΗΣ ΓΗΣ, ντοκιμαντέρ του Πάνου Μπουρνά

Μύθος και πραγματικότητα για το πρόσωπο του Αλεξίου του Έλληνα, που έζησε στο Ινδονησιακό αρχιπέλαγος, σαν ιδιόμορφος μονάρχης, στις αρχές του αιώνα. Ιστορικά γεγονότα, θρύλοι του Μπαλί και μαρτυρίες του Νίκου Καββαδία, συνθέτουν το πορταίτο ενός Έλληνα πλάνητα, που ο βίος του ταυτίζεται με την Κονραντική "καρδιά του σκότους".

Ο Πάνος Μπουρνάς σπούδασε κινηματογράφο στο Πανεπιστήμιο PARIS VII και καλές τέχνες στην Ε.Ν.Σ.Β.Α. Εργάστηκε στον κινηματογράφο ως βοηθός σκηνοθέτη, διευθυντής παραγωγής και σεναριογράφος, στην Γαλλία και στην Ελλάδα.

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ

ΧΑΒΑΗ

του Θανάση Σκρούπελου
Παίζουν: Ολγα Πολίτου, Αγάπη Μανουρά, Σταμάτης Γαρδέλης, Βαγγέλης Τραϊφόρος.

Στο ανδρικό πορνείο ΧΑΒΑΗ το πάθος για έναν χαμένο έρωτα, οδηγεί σε θανάσιμη σύγκρουση δύο τραβεστί πόρνες. Το Βασίλη και την Κοντοίτα.

Ο Θανάσης Σκρούπελος γεννήθηκε στον Κολωνό (Αθήνα) το 1944. Σπούδασε κινηματογράφο στο London Film School. Έχει γράψει πολλά σενάρια για την τηλεόραση και τον κινηματογράφο («Ανατολικός Ανεμος», «Καλή Πατρίδα Σύντροφε», «Η Αριάδνη μένει στη Λέρο» κ.ά.) Ένας από τους ιδρυτές της Ένωσης Σεναριογράφων Ελλάδος. Γύρισε τις ταινίες μεγάλου μήκους: 1991 Ο ΤΖΟΝΥ ΚΕΛΝ, ΚΥΡΙΑ ΜΟΥ, 1993 Η ΑΥΛΗ ΜΕ ΤΑ ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ.

ΤΡΑΝΖΙΤΟ

της Ισαβέλλας Μαυράκη
Παίζουν: Δήμητρα, Χατούπη, Φίλιππος Σοφιανός, Δημήτρης Πουλικάκος, Ρίκα Βαγιάννη.

Το ΤΡΑΝΖΙΤΟ είναι η ιστορία ενός έρωτα με ημερομηνία λήξης. Ένα ακραίο πάθος που ανατρέπει τις ισορροπίες και αλλάζει πορεία στη ζωή μιας γυναίκας. Η Άννα είναι μια πετυχημένη δημοσιογράφος, με άφογη εικόνα και μια τέλεια οργανωμένη ζωή. Παρ' όλα αυτά έχει φτιάσει σε ένα οριακό σημείο όπου τίποτα απ' ότι κάνει δεν τη γεμίζει πια. Μια νύχτα, στη διάρκεια ενός ρεπορτάζ, θα γνωρίσει τυχαία έναν παράξενο ξένο, μυστηριώδη κι επικίνδυνο που περνάει ΤΡΑΝΖΙΤΟ από την Ελλάδα. Ανάμεσά τους θα γεννηθεί μια σχέση συναρπαστική αλλά και εφιαλτική. Η Άννα θα τον ερωτευθεί για όλα αυτά που εκείνος δεν είναι... αλλά που η ίδια ανα-

ζητάει στον εαυτό της. Ακολουθώντας τα βήματα του μέσα σε χώρους σκοτεινούς και επικίνδυνους θα ανακαλύψει τελικά τον δικό της προσωπικό δρόμο.

Η Ισαβέλλα Μαυράκη γεννήθηκε στην Αθήνα. Σπούδασε ψυχολογία και ηθοποιία και παρακολούθησε σεμινάρια για την τηλεόραση στο Παρίσι. Έκανε την πρώτη της εμφάνιση ως ηθοποιός σε μια τηλεταινία της γαλλικής τηλεόρασης.

"Προς εστέ:

Είναι αλήθεια ότι μια καλή ταινία βλέπεται και με κλειστά τ' αυτιά, ενώ μια κακή ταινία βλέπεται και με κλειστά τα μάτια."

ΡΑΔΙΟ ΜΟΣΧΑ

του Νίκου Τριανταφυλλίδη
Παίζουν: Χάρρυ Κλύνν, Σβετλانا Πανκράτοβα, Meredith Davis, Ντίνος Ηλιόπουλος, Κώστας Γκουγκούνης.

Η παράξενη ιστορία της Σόνιας, μιας Ρωσίδας χορεύτριας που άφησε πίσω της την πατρίδα για να βρεθεί να βολοδέρνει στα κάγκελα του στριπτίζ, του ψυχωσικού προαγωγού της που την ποθεί, του ξοφλημένου βιολιστή Blaine που κάνει τα πάντα στα χαρτιά, και του δυστυχισμένου Άγγλου διπλωμάτη που τον ζηλεύει, σε ένα αμφίδρομο, πλανητικό καμπαρέ, τώρα που καταρρέουν τα σύνορα της Ευρώπης. Τέλος του εικοστού αιώνα, κάπου στην Αθήνα, κάποτε στην Ελλάδα.

Ο Νίκος Τριανταφυλλίδης γεννήθηκε στο Σικάγο των ΗΠΑ το 1966. Σπούδασε κοινωνιολογία στην Αθήνα και Κινηματογράφο στο Λονδίνο στο International Film School (1990-1992). Έχει εργαστεί ως ανεξάρτητος συγγραφέας (1984-1994) και ραδιοφωνικός παραγωγός (1988-1991). Έχει εκδώσει την ποιητική συλλογή «Ασκοπο» (1990). Η ταινία του «Σκυλιά που γλείφουν την καρδιά μου», με πρωταγωνιστή τον Blaine L. Reininger απέσπασε το βραβείο καλύτερης ταινίας στο 7ο Ελληνικό Φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους και έλαβε μέρος σε πολλά διεθνή φεστιβάλ. Το «Ράδιο Μόσχα» είναι η πρώτη μεγάλου μήκους ταινία του.

ΣΤΑΓΟΝΑ ΣΤΟΝ ΩΚΕΑΝΟ της Ελένης Αλεξανδράκη
Παίζουν: Αμαλία Μουτούζη, Γιώργος Σφυρίδης.

Μιά σύντομη ερωτική ιστορία μεταξύ μίας ηθοποιού που αγωνίζεται για να δημιουργήσει κι ενός παλιού λιποτάκτη που αρνείται κάθε ασφαλές μέρος για να πατήσει. Ο Ανδρέας και η Άννα νοσταλγούν τις αξίες που έχουν χαθεί από την σημερινή ζωή. Παίζοντας το παιχνίδι της αγάπης αναζητούν αυτά που νοσταλγούν. Όμως, θύματα της σημερινής εποχής, ζούν μόνο για λίγο μέσα στο πάθος. Ο φόβος επικρατεί. Ο Ανδρέας εκδικείται την Άννα γιατί τον τρομάζουν οι έμπρακτες αποδείξεις της γενναιοδορίας της. Η Άννα πληγωμένη παραλύει και παύει να διεκδικεί. Μελαγχολικοί, αδύναμοι και οι δύο δειλιάζουν τελικά μπροστά στην έννοια της αγάπης. Ελάχιστη στο σύμπαν, σταγόνα στον ωκεανό, η ιστορία τους δεν είναι παρά μια στιγμή όπως και ολόκληρη η ζωή.

Η Ελένη Αλεξανδράκη γεννήθηκε στην Αθήνα το 1957. Σπούδασε κινηματογράφο στην Σορβόνη, στο Παρίσι, και στο National Film and TV School στην Αγγλία. Δούλεψε ως βοηθός σκηνοθέτη, κυρίως με τον Νίκο Παναγιωτόπουλο και σκηνοθέτησε ταινίες μικρού μήκους και ντοκιμαντέρ που βραβεύτηκαν.

MERI - AMEN (Αναζήτηση σε τρία μέρη κι έναν τόπο), ντοκιμαντέρ του Θωμά Μοσχόπουλου

Μερί-Αρέν στα Αιγυπτιακά σημαίνει, «ο αγαπημένος του Αρμονία». Έτσι ονομάστηκε ο Αλέξανδρος στη χώρα όπου η θεοποίηση του από τη μία και η ταφή του από την άλλη ορίζουν τους δύο αντίθετους πόλους της συνολικής διαδρομής της προσωπικότητάς του. Θεοί, άνθρωποι και θεοποιημένοι θνητοί είναι οι ήρωες της ταινίας, που στην πραγματικότητα αποτελεί τρεις διαφορετικές ταινίες-τρείς διαφορετικές οπτικές πάνω σε ένα κοινό θέμα: τα όρια της ανθρώπινης φύσης. Τελικά, τα φαινomenικά ανεξάρτητα τρία μέρη του φιλμ αποτελούν μια αδιάσπαστη ενότητα, η οποία χρησιμοποιώντας την οπτική καταγραφή της "πραγματικότητας", αναζητά ταυτόχρονα και τα όρια του ντοκιμαντέρ.

Ο Θωμάς Μοσχόπουλος

γεννήθηκε στην Γιουγκοσλαβία το 1965. Σπούδασε Αγγλική φιλολογία στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και είναι αριστούχος της Δραματικής Σχολής του Κ.Θ.Β.Ε. Παρακολούθησε μαθήματα κινηματογράφου στην Ιταλία στο Laboratorio Internazionale della Comunicazione. Εργάστηκε για ένα μικρό χρονικό διάστημα σαν ηθοποιός στο ΚΘΒΕ και στην θεατρική ομάδα «Αιθρόπλοο».

ΤΟ ΠΡΟΦΗΤΙΚΟ ΠΟΥΛΙ ΤΩΝ ΘΛΙΨΕΩΝ ΤΟΥ ΠΑΟΥΛ ΚΛΕΕ

του Κώστα Σφήκα
Παίζουν: Klara Saslidi Sfika, Κώστας Σφήκας.

Μια από τις κλαίουσες ψυχές που οι μαύροι άγγελοι γκρεμίζουν στη γη, πέφτει στον κήπο, όπου ένα απ' τα κίτρινα πουλιά πίνει απ' τα δάκρυά της. Την ακολουθεί στον πραγματικό κόσμο για να πει απ' τα δάκρυα των ζωντανών και η συνείδηση του ανθρώπινου σπαραγμού τη μετατρέπει σε Πορθητή του Ουρανού.

Ο Κώστας Σφήκας

Γεννημένος στην Αθήνα το 1927. Ήταν ταχυδρομικός υπάλληλος. Το 1961, ο Κ. Σφήκας άρχισε την περιπέτεια του αυτοδίδακτου κινηματογραφιστή. Γύρισε τις μεγάλους μήκους ταινίες: 1974 ΜΟΝΤΕΛΟ, 1975 ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΣ, 1986 ΑΛΛΗΓΟΡΙΑ.

ΑΡΤΕΜΙΣ, ντοκιμαντέρ του Πάνου Ζενέλη
Παίζουν: Αιμιλία Υψηλάντη, Βασίλης Λάγγος, Βίλη Σωτηροπούλου, Αγγέλα Λύρα.

«ΑΡΤΕΜΙΣ», ένα οδοιπορικό στους χώρους όπου υπάρχουν ίχνη λατρείας της Θεάς Αρτέμιδος και στα τέσσερα σημεία του Ελληνικού χώρου... Ένα δραματοποιημένο ντοκιμαντέρ, με θέμα τις επωνυμίες, τις... "δικαιοδοσίες και όψεις", τους μύθους και τις παραδόσεις που έχουν ως επίκεντρο τη θεά... Το πρώτο μέρος της διλογίας «ΑΡΤΕΜΙΣ / ΑΠΟΛΛΩΝ».

Ο Πάνος Ζενέλης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1957. Σπούδασε

Marketing στα ΤΕΙ Αθήνας, Πολιτικές Επιστήμες στο Πάντειο Πανεπιστήμιο και σκηνοθεσία Κινηματογράφου στη Σχολή Σταυράκου.

Ο ΧΑΜΕΝΟΣ ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΤΟΥ ΧΟΥΡΣΙΤ ΠΑΣΑ

του Σταύρου Τσιώλη
Παίζουν: Μάκης Κοντιζάς, Αργύρης Μπακιρτζής, Μήτσος Καραμήτσος, Χάρης Μιχαλογιαννάκης.

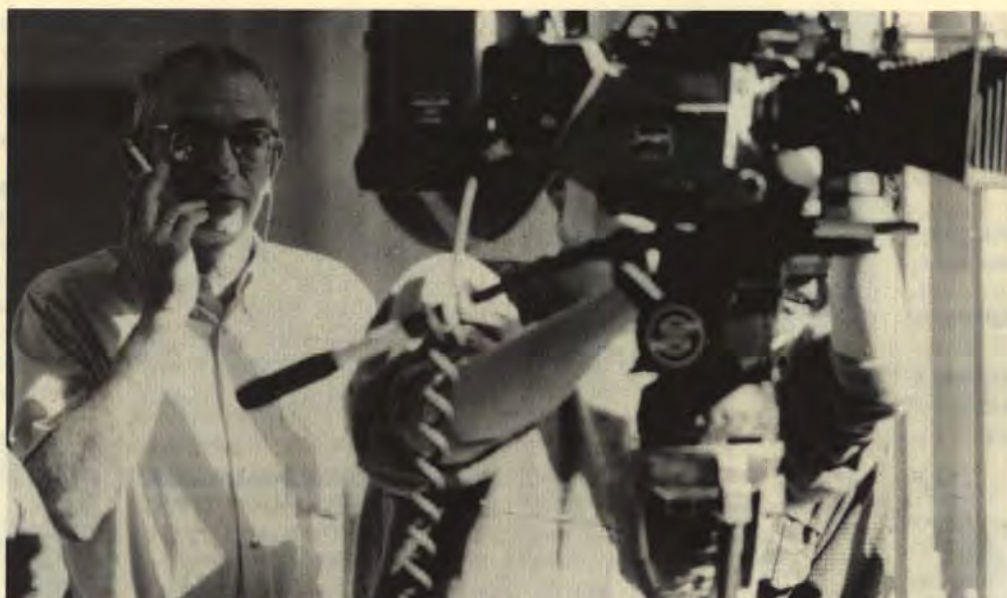
Στις 29-1-93 δραπετεύσαν από τις φυλακές Κορυδαλλού ογδόντα κατάδικοι... Δηλαδή ένας δραπετεύσε, κάποιος Βασίλης από την Μακεδονία, για χάρη της αγαπημένης του στην Αμαλιάδα. Στη βιασύνη του όμως άφησε την πόρτα της φυλακής ανοιχτή και οι ογιά-οιγά έφυγαν άλλοι εβδομήντα εννέα. Η ταινία παρακολουθεί τους έντεκα που κατεβαίνουν στην Πελοπόννησο μαζί μ' έναν γέρο μουσικό ο οποίος έχει έναν χάρτη -αγορασμένο από Έλληνα στην Αμερική αντί 2500 δολαρίων- με το χαμένο θησαυρό του Στρατηγού Χουρσίτ Πασά (...+1822)

Ο Σταύρος Τσιώλης γεννήθηκε στην Τρίπολη (Αρκαδία) τον Οκτώβριο του 1937. Ολοκλήρωσε τις σπουδές του στην Αθήνα. Ξεκίνησε την κινηματογραφική του καριέρα το 1958. Εργάστηκε ως βοηθός σκηνοθέτη σε 54 ταινίες της Φίνος Φίλμς. Η «ΚΑΤΑΧΡΗΣΗ ΕΞΟΥΣΙΑΣ» (1970) υπήρξε η μεγαλύτερη εμπορική επιτυχία που σημειώθηκε ποτέ στην Ελλάδα και προβλήθηκε σε 36 χώρες. Την ίδια χρονιά, εγκατέλειψε τον κινηματογράφο. Επέστρεψε στα πλατό 15 χρόνια αργότερα, σκηνοθετώντας ταινίες εντελώς διαφορετικές...

Ρετροσπεκτίβες

Κριστόφ Κισλόφσκι: Η όγδοη μέρα

“Έχω δει τον Πολίτη Κέιν εκατό φορές”

Krzysztof Kieslowski

Ο (εξ ορισμού) αναδρομικός χαρακτήρας του Αφιέρωματος του 36ου Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης στον Krzysztof Kieslowski, με την προβολή

σημαντικού μέρους του πολύπτυχου σκηνοθετικού του έργου, σχεδόν υπαγορεύει τη σύνταξη ενός αναθηματικού κειμένου συγκερασμένου με το μηχανισμό ενός γιγαντιαίου φλασμπάκ με αφηγηρία όχι πα εκείνο το αρχαιολογικό παιδικό έλκνηρο του Τσαρλς Φόστερ Κέιν, αλλά από την πρόσφατη (και μήπως ανακληθείσα, μέχρι στιγμής) απόφαση του Kieslowski να εγκαταλείψει τον κινηματογράφο. Τα ίδια πάνω-κάτω είπε -ή άφησε να εννοηθούν- και ένας μείζων συγγραφέας του πρώτου μεταπολεμικού αμερικανικού μοντερνισμού, ο J.D. Salinger, λίγο πριν εξαφανιστεί, το 1963(;) και λίγα χρόνια πριν τον δει κάποιος στον Βόρειο Πόλο να κυνηγάει αρκούδες.

Ο Kieslowski δε χρειάζεται να πάει στο Βόρειο Πόλο (όπως ο Salinger ή ο ντον Τζούλιο της ταινίας La Messa è finita του Nanni Moretti, του άλλου μεγάλου τρωμένου του Φεστιβάλ), για να “δοκιμάσει” in vino, δηλαδή σε συνθήκες αντικειμενικά και απόλυτα χαμηλής θερμοκρασίας, την αντοχή της ηθικής του (Salinger), της πίστης του (ντον Τζούλιο) ή της ανθρωπιάς του. Χρόνια τώρα, μ’ ένα έργο ακλόνητης συνέπειας και ομοιογένειας, προσπαθεί να μεταγγίσει όση μπορεί απ’ τη θαλπωρή της απόλυτα ουμανιστικής τέχνης του στο παγερό τοπίο της αποξένωσης των ανθρώπων, της μοναξιάς και της ισοπέδωσης των μεγάλων οραμάτων σε μια ασθματική καθημερινότητα.

Αυτό που θα εγκαταλείψει (αν το εγκαταλείψει) ο Kieslowski, δεν είναι ο κινηματογράφος, είναι ένας κόσμος εντελής και “κεκλεισμένος”

ένα συγκροτημένο ιδιωτικό σύμπαν, όπου τα μοτίβα είναι σταθερά και επαναλαμβανόμενα, τα προβλήματα τίθενται με τη γοητεία ενός ωραίου μαθηματικού θεωρήματος προς απόδειξη, οι λύσεις προκύπτουν σαν απολύτως φυσικά “δέλτα”, όπου, κατά φύσιν και εν σοφία, εκβάλλουν θαυμαστής ποικιλίας και έντασης αφηγηματικά ρεύματα, και οι σκηνοθετικές επιλογές πειθαρχούν πάντα στις απαιτήσεις του εκάστοτε “αποδεικτικού” υλικού: τα oblique υποκειμενικά πλάνα της Βερόνικα (πρώτοι οιωνοί του επερχόμενου θανάτου) ή τα υποκειμενικά(!) κοντράπλουνζ από τον τάφο (Η διπλή ζωή της Βερόνικα), το λιγγιώδες τράβελινγκ πάνω στα τηλεφωνικά καλώδια που τονίζει (και αντιδιαστέλλει) την ουσιαστική ταχύτητα της επικοινωνίας, την ουσιαστική αποξένωση των επικοινωνούντων και την ουσιαστική ασημαντότητα των επικοινωνουμένων (Η κόκκινη ταινία), το άλλο τράβελινγκ, πιο andante, πάνω στις νότες που σπεύδουν να κορυφωθούν στον ύμνο της αγάπης (Η μπλε ταινία), το εντυπωσιακό μονοπλάνο με το γεράνο, στην αρχή της Κόκκινης ταινίας που αποδίδει με μια εκπληκτική εκφραστική οικονομία τη σφαιρική εντέλεια αυτού του κυκλοφορικού μικρόκοσμου.

Κανείς δεν ξέρει αν ο Kieslowski επιμένει ή όχι στην απόφασή του. Το βέβαιο είναι πως, την “όγδοη μέρα”, λίγο πριν εγκαταλείψει τη δημιουργία, φρόντισε να σώσει όλα τα πλάσματά του απ’ τον Κατακλυσμό.

Αχιλλέας Κυριακίδης

Nanni Moretti: ένας ιταλός φίλος

Μετά το Io sono un autarchico, όπου ο Μορέτι διακωμωδεί στερεότυπα, υπερπροσφορές, κοινοτυπίες και αυταπάτες της γενιάς του, με μια ωμή δόση αυτοειρωνείας, έρχεται η τεράστια εμπορική επιτυχία του Ecce Bombo 1978, γυρισμένη στα 16mm και μεγενθυμένη στα 35mm, με την οποία καθιερώνεται ως το “τρομερό παιδί” του ιταλικού σινεμά. Το Ecce Bombo μια ταινία η οποία, μ’ έναν τρόπο σχεδόν ανεξήγητο, αποτυπώνει το αληθινό πρόσωπο μιας εποχής, αποκαλύπτοντας τις ψευδαισθήσεις, τα χλωμά όνειρα, τα υπαρξιακά αδιέξοδα και την απόγνωση, μιας γενιάς νέων που ζουν αποπροσανατολισμένοι στα ερείπια των συλλογικών οραμάτων του 68. Η κραυγή “Ecce Bombo” είναι περισσότερο ένα ουρλιαχτό απελπισίας, παρά ένα κωμικό επiphonema. Τρία χρόνια μετά, αντί να κάνει το “Ecce Bombo No 2” όπως όλοι περίμεναν, συμπεριφέρεται σαν “κακό παιδί” και στρέφει τα βέλη εναντίον του ίδιου του ιταλικού σινεμά. Στο Sogni d'oro, μέσα από την ιστορία του μεγαλομανούς και νευρωτικού

σκηνοθέτη Μικέλε Απποέλα, που ετοιμάζει την τρίτη του ταινία, ο Νάννι Μορέτι (στην τρίτη του ταινία!) επιτίθεται στην κινηματογραφική βιομηχανία, κατηγορώντας τους ανθρώπους της για χυδαιότητα, έλλειψη ηθικής, κυνισμό, ανυπαρξία καλλιτεχνικών οραμάτων και δημιουργικής έμπνευσης. Με λίγα λόγια παρουσιάζει τον ιταλικό κινηματογράφο σαν το βασίλειο των ηλιθίων, έτοιμων να ξεπουληθούν στον βωμό του κέρδους και τις επιταγές του εμπορίου. Η συντεχνία ξεσηκώνεται. Σχεδόν όλοι επιτίθενται στον νεαρό σκηνοθέτη, που τόλμησε να παρωδήσει τον δικό του Οκτώβριο την κινηματογραφική διαδικασία. Η βράβευση της ταινίας στο φεστιβάλ Βενετίας 1981 αποδοκιμάζεται, η επιτυχία της είναι μέτρια και ο Μορέτι μένει μετέωρος. Επιστρέφει το 1984 με την Bianca. Εδώ ο Μικέλε Απποέλα είναι ένας “τρελαμένος” καθηγητής μαθηματικών, που μέσα στην υστερική του μανία για τάξη και ηθική τελειότητα, υποθετεί για τον εαυτό του τον ρόλο του ιεροεξεταστή της ζωής των άλλων, κάτι που τον οδηγεί στον φόνο των φιλικών του ζευγαριών, που προσδίδουν το δικό του ιδεώδες για την αγάπη και τον έρωτα. Η Bianca είναι μια ταινία δύστροπη και δυσάρεστη, που διαπραγματεύεται την οριστική πα χαμένη αρμονία, ανάμεσα στην ύπαρξη και στον κόσμο. Ο Μορέτι μπαίνει στην περίοδο της ωριμότητάς του και μετά από ένα χρόνο μας δίνει μια πραγματικά μεγάλη ταινία. Με το La messa è finita κατακτά κοινό και κριτική, κερδίζει την αργυρή άρκτο στο Βερολίνο το 1985 και καταξιώνεται σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Ο Μικέλε Απποέλα παραχωρεί προσωρινά τη θέση του στον ιερέα ντον Τζούλιο, ο οποίος βουλιάζει στην αμφιβολία και στην απόγνωση, καθώς αντιλαμβάνεται ότι δεν μπορεί να φέρει εις πέρας την αποστολή που του επιβάλλει το σχήμα του: να βοηθά τους άλλους.

Η ταινία με μια αφοπλιστική κινηματογραφική απλότητα, εκφέρει ένα λόγο ουσιαστικό για την προβληματική επικοινωνία, την παράλυση των ανθρώπων σχέσεων, την πλήρη δυσαρμονία με τον εαυτό μας και με τους άλλους. Το τραγικό στοιχείο κυριαρχεί πλήρως πάνω στο κωμικό, καθώς ο ντον Τζούλιο μάταια προσπαθεί να γεφυρώσει τις κινούμενες ανθρώπινες μοναξίες γύρω του, ενώ στο τέλος αναχωρεί ηττημένος για την Γη του Πυρός.

Το επόμενο βήμα του Μορέτι αφορά την αυτοδυναμία της παραγωγής, αφού ιδρύει την εταιρεία Sacherfilm. Οι ταινίες που θα παράγει η Sacher είναι το Notte Italiana (1987) του Carlo Mazzacurati, το Domani accadrà (1988) και το Il Portaborse (1991) του Daniele Lucchetti, ενώ το 1991 η Sacher αποκτά και ιδιόκτητη κινηματογραφική αίθουσα στο Trastevere της Ρώμης, την Nuovo Sacher. Όσο για τον ίδιο,

σκηνοθετεί την Palombella rossa, μια ταινία με εντελώς πρωτότυπη και αντισυμβατική κινηματογραφική γραφή (διαδραματίζεται εξ' ολοκλήρου σε μια ποσάνα που διεξάγεται ένας αγώνας πόλο), όπου ο αρνησιακός πολιτικός - βουλευτής του I.K.K., ο' ένα συνεχές μέσα-έξω από το νερό και τη μνήμη, ταλανίζεται από το ερώτημα “τι σημαίνει να είναι κανείς κομμουνιστής σήμερα”. Το θέμα της Palombella αφορά την χρεοκοπία της γλώσσας, την αναντιστοιχία ανάμεσα στις λέξεις και στα πράγματα, την έκπτωση της επικοινωνίας στο επίπεδο της φλυαρίας και την ίδια στιγμή θέτει επιτακτικά το αίτημα μιας καινούργιας γλώσσας, που να στρέφεται ενάντια στην ψεύτικη, χυδαία και ανήθικη δημοσιογραφική γλώσσα. Το 1990 η Sacher και ο Μορέτι συνεχίζουν την προβληματική της Palombella, θα παραγάγουν ένα εξαιρετικά ενδιαφέρον ντοκυμανταίρ το La cosa, για την μεταλλαγή και μετονομασία του ΙΚΚ, περιδιαβαίνοντας τις οργανώσεις βάσης του Κ.Κ. ο' όλη την Ιταλία και κινηματογραφώντας, τις παρεμβάσεις και τις συζητήσεις των μελών του κόμματος γύρω από το θέμα.

Στην τελευταία του ταινία το 1993, το “Αγαπημένο μου ημερολόγιο” (και μοναδική που παίχτηκε στη χώρα μας, σίγουρα λόγω του βραβείου σκηνοθεσίας στο φεστιβάλ Καννών 1994), τα συγκεκριμένα όρια ανάμεσα στο προσωπικό βίωμα και την μυθολογία των προηγούμενων ταινιών εξαφανίζονται και ο μυθολογικός ήρωας Μικέλε Απποέλα, θα συναντήσει και θα συγχωνευτεί με τον δημιουργό του. Εκεί που πριν συμμετείχαμε στην εξομολόγηση, τώρα διαβάζουμε-βλέπουμε τρία κεφάλαια από το προσωπικό του ημερολόγιο. Εδώ η δυσφορία για την πραγματικότητα και το αίσθημα του ανικανοποίητου, δίνουν την θέση τους σε μια γλυκερά αποδοχή των πραγμάτων και σε μια κατακτημένη εσωτερική γαλήνη, συνέπεια της πνοής του θανάτου και της συνειδητοποίησης των ορίων της ζωής (III κεφάλαιο).

Στο Caro diario ο Μορέτι λυτρωμένος από τις εμμονές του άλλου του εαυτού, φαίνεται να έχει ανακαλύψει το νόημα της ζωής, όχι στο βάθος της ύπαρξης αλλά στην επιφάνεια, εκεί όπου γλυστράει σαν χορευτής με χάρη, παρাসέρνοντάς μας μ’ έναν απλό όσο και μαγικό τρόπο. Ciao Nanni!

Θωμάς Λιναράς

Μιχάλης Κακογιάννης

Ο Μιχάλης Κακογιάννης είναι αναμφισβήτητα ένας από τους σημαντικότερους σκηνοθέτες, που έχει να επιδείξει ο ελληνικός κινηματογράφος. Είναι αυτός που μας έδωσε ταινίες-σταθμούς, ταινίες-μύθους, όπως η *Στέλλα*, η *Ηλέκτρα*, ο *Αλέξης Ζορμπάς*. Είναι αυτός που ανανέωσε τη θεατρική και ζωογόνησε την κινηματογραφική γραφή των ελληνικών ταινιών ήδη από τη δεκαετία του '50. Που αξιοποίησε τις δυνατότητες ηθοποιών σαν τη *Μελίνα Μερκούρη*, την *Ελλη Λαμπέτη* και την *Ειρήνη Παπά* και τις ανέδειξε σε "αστέρες" διεθνούς εμβέλειας. Που προώθησε τα τεχνικά στάνταρντ των ταινιών του, σε σημείο να βραβεύεται ελληνική ταινία στις *Κάννες* για την ηχοληψία της (*Ηλέκτρα*) ή να παίρνει *Οσκαρ* για τη φωτογραφία της (*Αλέξης Ζορμπάς*).

Αλλά ο Μιχάλης Κακογιάννης δεν είναι μόνο ένας χαρισματικός σκηνοθέτης, είναι ένας κινηματογραφικός δημιουργός με την πιο απόλυτη έννοια του όρου: κάνει ο ίδιος την παραγωγή των ταινιών του γράφει τα σενάρια, κάνει το μοντάζ, γράφει τους στίχους για τα τραγούδια όταν αυτά έχουν λειτουργικό ρόλο μέσα στις ταινίες του (Κυριακάτικο ξύπνημα, Στέλλα, Πάνω, κάτω και πλαγίως) έκανε ακόμη και τα κοστούμεια όταν χρειάστηκε (Όταν τα ψάρια βγήκαν στη στεριά). Και ο προσεκτικός θεατής θα τον διακρίνει σε πολλές ταινίες του να κάνει "περάσματα" (α λα Χίτσκοκ) σαν κομπάρσος.

Είναι ακόμη ο Έλληνας σκηνοθέτης, που με τις ταινίες του κατέκτησε ταυτόχρονα την κριτική και το πλατύ διεθνές κοινό. Ήδη το ξεκίνημά του, στα μέσα της δεκαετίας του '50, ήταν πραγματικά εντυπωσιακό:

μέσα σε πέντε χρόνια, γύρισε τέσσερις ταινίες, που όλες παίχθηκαν σε διεθνή φεστιβάλ, όλες βρήκαν διανομή εκτός Ελλάδος και δύο από αυτές κέρδισαν τη "Χρυσή Σφαίρα" της Ένωσης Ξένων Ανταποκριτών του Χόλλυγουντ, ενώ η διεθνής κριτική έσπευσε να τοποθετήσει τον Κακογιάννη δίπλα στον Bergman, τον Bardem, τον Σατιαζίτ Ραϊν, τον Fellini (των Vite-lloni), τον Visconti (του La terra tremia). Το επιστέγασμα της παγκόσμιας αναγνώρισης ήρθε τη δεκαετία του 60, με δύο μεγάλες επιτυχίες: την *Ηλέκτρα*, που έγινε δεκτή ως η καλύτερη μεταφορά αρχαίας τραγωδίας στην οθόνη, και τον *Αλέξη Ζορμπά*, μια ταινία-θρύλο, που γνώρισε τεράστια εμπορική επιτυχία, αλλά και η καλλιτεχνική καταξίωση, με επτά υποψηφιότητες για *Οσκαρ* (από τα οποία κέρδισε τα τρία).

Και αν η επιτάχυνση δικτατορία τον ανάγκασε να εγκαταλείψει την Ελλάδα, ανακόπτοντας -πρόσκαιρα- την ομαλή εξέλιξη της καλλιτεχνικής του πορείας, το διεθνές κύρος του, του επέτρεψε να εξα-

σφαλίσει ένα εντυπωσιακό καστ για να γυρίσει, σε μια διεθνή παραγωγή, τις "Τρωάδες", συνεχίζοντας έτσι την ευριπείδεια τριλογία, που θα ολοκληρώσει με την *Ιφιγένεια*, μετά την επιστροφή του στην Ελλάδα.

Μπάρνης Κολώνιας

Φρίντα Λιάππα

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΙΣ ΤΑΙΝΙΕΣ ΤΗΣ

Η παρουσία της Φρίντας Λιάππα στον κινηματογράφο μας ήταν ξεχωριστή. Σκηνοθέτησε έναν δικό της ιδιαίτερο κόσμο. Οι εφτά συνολικά ταινίες της αποτελούν ένα μόνο τμήμα του πνευματικού της έργου. Υπάρχουν οι ποιητικές συλλογές της, τα σενάρια της, τα κριτικά κείμενά της περί κινηματογράφου, η πολιτική της δραστηριότητα.

Από την Μεσσήνη, τόπο καταγωγής της, έρχεται στην Αθήνα, με παιδικές μνήμες, εικόνες ταινιών που έβλεπε στον κινηματογράφο του φίλου του πατέρα της, αλλά και τα λαϊκά περιοδικά της εποχής, νιώθοντας κιάλας έλξη για τη δημοσιογραφία. Σπουδές στη Φιλοσοφική Σχολή Αθηνών και στη συνέχεια μαθήματα κινηματογράφου στο London Film School. Αφηνει πίσω της την αγροτική κοινωνία και αντικρίζει όλα τα πράγματα του κόσμου ως περιπέτεια προσωπικής ανακάλυψης. Ντροπαλή, σεμνή κι ευαίσθητη, τολμηρή συνάμα, ξεπέρασε το γραπτό της λόγο που κατέθεσε στο "Σύγχρονο Κινηματογράφο" (1974-78) και "Αντί" (έως το 1980) κατακτώντας τον μύθο του κινηματογράφου. Όσα έζησε, όσα πίστεψε, ο Μάης του '68, η νεολαία Λαμπράκη, ο "Ρήγας", ο μαρξισμός, δεν έγιναν ποτέ παρελθόν στην ελεύθερη σκέψη της. Μπορούσε να στοχάζεται κάνοντας ανήσυχες ταινίες στο εφησυχασμένο τοπίο του ελληνικού κινηματογράφου. Εκοβε τα σχοινιά του εύθραστου ψυχισμού της και αιωρείτο σαν αερόστατο σε επικίνδυνους δρόμους, νύχτες με μεσογειακό φως, αναζητώντας το θάνατο να την οδηγήσει στην ολότητα της φύσης, από την οποία ξεκοπήκαμε. Οι ήρωες της συναντιούνται με σκοπό να ξεπεράσουν το παρελθόν, για να αποκτήσουν κάποιο μέλλον, να προσανατολισθούν, μετά τη σύγχυση της μνήμης. Δεν υποτάχθηκε στο ρεαλισμό, προς όφελος της ποιητικής ανακάλυψης, απέφυγε την παγίδα του κορφομοισμού για να κερδίσει κόσμο από την τηλεόραση. Είχε τον Μπέργκμαν, τον Ταρκόφσκι, τον Αγγελόπουλο πυξίδες. Είχε απορίες, δημιουργούσε ερωτήματα, γι' αυτό ήταν ποιήτρια, έζησε με αδιέξοδα, καρπούς της πνευματικής της ανάτασης. Ωσπου πρόωρα, μόλις 46 χρόνων, πέρυσσε (29 Νοεμβρίου) ως λευ-

κός γλάρος έχασε το καράβι της, βούτηξε στη θάλασσα και δεν ξαναεμφανίστηκε στην επιφάνειά της. Η επάρατη νίκος τη νίκησε. Το φεστιβάλ προβάλλει τις ταινίες της ως ελάχιστο φόρο τιμής.

Ξεκίνησε το 1972 με τη μικρού μήκους "Σαράντα μέρες μετά" μια αναφορά στην πρώτη έξοδο ενός φαντάρου. Πέντε χρόνια αργότερα ακολουθεί η δεύτερη μικρού μήκους "Μια ζωή σε θυμάμαι να φεύγεις", όπου ο ήρωάς της μεταφέρει το σπαργμό της "χαμένης επανάστασης", του "χαμένου έρωτα", το "παιχνίδι του εγκλωβισμού". Το "Απεταξίμνη" (1980), τρίτη μικρού μήκους, μας παρουσιάζει τις φαντασιώσεις της ηρωίδας της Λουκίας. Η ιστορία που διαβάζει για τις εισαγωγικές εξετάσεις μετατρέπεται σε πλήθος φαντασμάτων. Οι νεκροί του παρελθόντος μεταμορφώνονται σε ζώα και ήχους. Το τέλος παραμένει ανοιχτό. Στην ιστορία και την ταινία "Ελευθερία κι όχι ιστορία" διαβάζουμε στο τοίχο της οδού Τσοττώνα στο Αρχαιολογικό Μουσείο.

Ο στίχος του Ν. Εγγονόπουλου "Ο δρόμος προς την αγάπη είναι νυχτερινός" γίνεται ο τίτλος της πρώτης μεγάλου μήκους ταινίας της. Δύο γυναίκες, αδελφές που εγκατέλειψαν το χωριό της Καλαμάτας για να βρουν και κλειστούν σ' ένα αθηναϊκό διαμέρισμα με θέα το διπλανό υπαίθριο κινηματογράφο. Κι ο ξάδελφος, που έφυγε νέος για το Παρίσι να γίνει γράφας. Ξαναεπιστρέφει με τον θάνατο του τελευταίου θείου. Γυρίζει ζώντας τη κρίση του διανοούμενου, με διαλυμένο γάμο, γεμάτος ερωτηματικά, αναζητεί στο παρελθόν και τους ανθρώπους που άφησε πίσω στη μιζέρια, την υπαρξιακή του ταυτότητα. Η παρουσία του καταλύει τις ψεύτικες ισορροπίες, γίνεται ο πόλος του πόθου. Και όταν η πίεση κορυφώνεται αυτός ξαναφεύγει. Κάτι σαν μια

νέα προδοσία. Οι δρόμοι της αγάπης είναι νυχτερινοί (1981) φεύγει από τη Θεσσαλονίκη με τέσσερα, τα κυριότερα βραβεία, και προβάλλεται στα φεστιβάλ Βερολίνου, Λονδίνου και Βαλένθια. Μετά την τηλεοπτική ταινία "Το νερό της βροχής" (1983) σκηνοθετεί το 1986 το "Ήταν ένας ήσυχος θάνατος". Μια νεαρή συγγραφέας, η Μάρθα με τη ψυχή της κομματιασμένη κινείται ανάμεσα στην Άννα, ψυχίατρο και το Μάρκο, πρώην άνδρας της και εραστή της, ώσπου αυτή θα τολμήσει να δραπετεύσει, έξω στη νύχτα. Οπου υπάρχουν τα παιδιά με τις μηχανές, τα λαϊκά στέκια με τους φορηγατζήδες. Κοντά σ' έναν από αυτούς ξαναβρίσκει τον ευατό της, τον έρωτα και τη χαρά για ζωή. Είναι πλέον έτοιμη

να δεχτεί τον θάνατο. Η νύχτα, η βροχή, η οδυνηρή επιστροφή στην παιδική ηλικία κυριαρχούν στη ταινία. Ένας κόσμος γεμάτος με ενοχές, κατεστραμένος, ένας καθρέπτης του δικού της κόσμου, με είδωλο την ίδια την Λιάππα. Η ταινία βραβεύτηκε στο φεστιβάλ του Σαν Σεμπαστιάν και στην Θεσσαλονίκη.

Η τελευταία της ταινία "Στα χρόνια της μεγάλης ζέσης" (1991) στέκεται μοιραία. Προκάλεσε πολλές κατηγορίες, που θα αποδειχθούν αβάσιμες, όχι για την καλλιτεχνική της αξία, αλλά για την δήθεν κακοποίηση της μικρής συμπρωταγωνίστριας. Στο ξενοδοχείο της Ηλέκτρας, συγκεντρώνεται ένα πλήθος ανθρώπων, σε κρίση. Περιπλανιούνται στο φωτεινό τοπίο, τη γαλάζια θάλασσα, τις υπόγειες στοές, το κάστρο. Η Ηλέκτρα αναζητά τη ταυτότητα τους. Η αμηχανία, ο φόβος, η αδράνεια, η απειλή της καταστροφής, η αγωνία για τη ζωή. "Πρέπει να ξεχάσεις πως ήταν ο κόσμος πριν την μεγάλη ζέση, για να επιβιώσεις". Η Ηλέκτρα επιζητεί μέσα από το φλογερό έρωτα, την ένωσή της με το ανδρικό σώμα. Η ταινία προβλήθηκε στο φεστιβάλ Βερολίνου.

Παντελής Καρακάσης

ΝΕΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ

ΚΥΡΙΩΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Στο κύριο κομμάτι των "Νέων Οριζόντων" υπάρχει μια μεγάλη ποικιλία από ενδιαφέρουσες ταινίες, νέων ως επί το πλείστον δημιουργών, από κάθε ηπειρά του πλανήτη, με ιδιαίτερη έμφαση στο σινεμά της Άπω Ανατολής, που τα τελευταία χρόνια κάνει ολόένα και πιο δυναμική την παρουσία του στο διεθνές κινηματογραφικό στερέωμα. Ποιός απ' αυτούς θα καταφέρει να γίνει γνωστός τώρα και στη χώρα μας, δε θα στοιχηματίζαμε, καθώς οι υποψήφιοι που διαθέτουν τα φόντα για κάτι τέτοιο είναι πολλοί...

"ΜΑΝΕΚΕΝ ΠΙΣ"

Με την πρώτη κιόλας ταινία του, ο Βέλγος Φρανκ Βαν Πάσελ κατάφερε να ενθουσιάσει ένα μεγάλο μέρος του κοινού στο τελευταίο Φεστιβάλ των Καννών, όπου συμμετείχε σε παράλληλο πρόγραμμα. Ο ήρωας της ταινίας του καταδικάζεται από τέτοια ατυχία, η μοίρα του παίζει τέτοια κακόγουστα παιχνίδια, που καταντά σχεδόν αστείο, τραγικά αστείο. Το κάθε "σ' αγαπώ" που εκστομίζει μοιάζει να είναι κάποιο περίεργο σύνθημα για την εξόντωση του "αντικειμένου" των αισθημάτων του. Μικρό παιδί ακόμα, λέει στη μάνα του πως την αγαπά και δευτερόλεπτα αργότερα η οικογένεια εκκληρίζεται. 20χρονος πιά, ερωτεύεται τη Ζαν, οδηγό σε τραμ αλλά και πάλι το μοιραίο παραμονεύει. Bad timing ή κάτι άλλο; Η ταινία δε βιάζεται να απαντήσει. Τα συμπεράσματα αφήνουν στο θεατή.

"Ο ΜΟΥΣΟΥΑΜΑΝΟΣ"

Τον Βλαντιμίρ Κοτινένκο μας τον σύστησαν πέρσι οι "Νέοι Ορίζοντες" με την πολύ ενδιαφέρουσα ταινία του "Μακάροβ", για την οποία κέρδισε το βραβείο της Διεθνούς Ένωσης Κρι-

τικών (FIPRESCI) στο Φεστιβάλ της Κωνσταντινούπολης. Στην καινούρια του ταινία παρακολουθεί την επιστροφή ενός Ρώσου στρατιώτη, από το Αφγανιστάν - όπου έμεινε επτά χρόνια αιχμάλωτος - στο χωριό του. Τα προβλήματα της επανένταξής του δεν είναι όμως τα συνηθισμένα (σαν αυτά που αντιμετωπίζει κάθε άνθρωπος που επιστρέφει μετά από την κόλαση ενός πολέμου στην παλιά, καθημερινή ζωή του - θυμηθείτε τις ταινίες γύρω από τον πόλεμο του Βιετνάμ, για παράδειγμα), ούτε μόνο αυτά που προκαλούνται από τις τεράστιες αλλαγές που έχουν γίνει στον πολιτικο-κοινωνικό χώρο της πατρίδας του, τα χρόνια της απουσίας του. Τα προβλήματα του θα είναι ακόμα πιο σύνθετα καθώς επιστρέφει προσηλυτισμένος μουσουλμάνος πιά, σ' ένα χριστιανικό χωριό. Εκπληκτικό εύρημα - πρόσχημα για ένα γενικότερο σχόλιο στη σύγχρονη πραγματικότητα στη Ρωσία.

Μπορεί θεωρητικά, το μεγαλύτερο μέρος του ενδιαφέροντος του κοινού αλλιά και των ειδικών, να πηγαίνει στο διαγωνιστικό τμήμα κάποιου Φεστιβάλ, οι "Νέοι Ορίζοντες" όμως, στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης, κατόρθωσαν από την πρώτη στιγμή να κερδίσουν μια θέση πολύ σημαντικότερη απ' αυτήν του "συμπληρώματος του προγράμματος". Μέσα απ' αυτούς όλοι σήμερα γνωρίζουν τον Εγκογιάν και τον Κιαντσάμι, μέσα απ' αυτούς είδαμε ταινίες που σε διαφορετική περίπτωση δεν θα βλέπαμε ποτέ. Ταινίες που μετά μπόρεσαν και βρήκαν την πορεία τους και για τις αίθουσες, το εμπορικό κύκλωμα και το πηγάδι κοινό (είναι χαρακτηριστικό το πρόσφατο παράδειγμα της αριστουργηματικής δουλειάς του Αντρέ Τσινέ "Άγρια Βήσαστάρια", που αφού παίχθηκε με επιτυχία στο περσινό πρόγραμμα των "Νέων Οριζόντων" αγοράστηκε από μεγάλη εταιρεία διανομής και παίχθηκε πρόσφατα - και με αξιοσημείωτη επιτυχία - στους κινηματογράφους). Είναι δε σίγουρο πως μετά κι από τις φετινές επιλογές τους, κάποια καινούρια ονόματα θα έχουν προστεθεί στις κινηματογραφικές προτιμήσεις μας.

"ΤΗ ΜΕΡΑ ΠΟΥ ΠΑΓΩΣΕ Ο ΗΛΙΟΣ"

Δέκα χρόνια μετά το θάνατο του πατέρα του, ο Γκουάν Γιαν βρίσκεται μπροστά σε μια τρομερή πιθανότητα, καθώς κάποια στοιχεία που ανακαλύπτει τον οδηγούν στην υπόνοια πως ο πατέρας του πέθανε δολοφονημένος από την μητέρα του, οι εξωσυζυγικές σχέσεις της οποίας αποτελούσαν μόνιμο πρόβλημα και αιτία συγκρούσεων για το ζευγάρι. Ο αστυνόμενος που αναλαμβάνει την υπόθεση είναι μάλλον δύσπιστος και ο θάνατος του ηλικιωμένου πατέρα του Γκουάν είχε αποδοθεί σε φυσικά αίτια. Η επιμονή όμως και η σοβαρότητα της καταγγελίας του Γκουάν, τον οδηγούν στο να ξανανοίξει την υπόθεση, ταξιδεύοντας μαζί του στο χωριό του, όπου ο Γκουάν έρχεται αντιμέτωπος με τη μητέρα του. Βασισμένη σε πραγματική ιστορία, η ταινία κέρδισε το Μεγάλο Βραβείο στο Φεστιβάλ του Τόκιο 1994 και γνώρισε στο πλατύ κοινό έναν σημαντικό σκηνοθέτη από τον Χονγκ Κονγκ, τον σπουδαγμένο στο Λονδίνο Γκι Χο, που μερικά χρόνια πριν είχε δώσει και το εξαιρετικό "Red Dust".

"Η ΑΝΑΣΑ"

Ο Καίσο Χαγιάσι αποτελεί μια ξεχωριστή περίπτωση του νέου ιαπωνικού κινηματογράφου καθώς μέσα στην τελευταία δεκαετία έχει μια ιδιαίτερα πληθωρική παρουσία, ονα σκηνοθέτης αλλά και παραγωγός, πάντα φιλόδοξων ταινιών, που καταφέρνουν πάντα και διακρίνονται σε διεθνή φεστιβάλ. Η τελευταία του ταινία ανήκει σε μια τριλογία με τις περιπέτειες ενός μυστηρίου ιδιωτικού ντέντεκτιβ, που μπλέκει στις πιο απίθανες ιστορίες με τον πιο απίθανο πάντα τρόπο. Όπως στην προκειμένη περίπτωση που (σχεδόν) προσπαθεί ν' αυτοκτονήσει, για να βρεθεί να σώσει κάποιον άλλο από την αυτοκτονία και τελικά ν' αναλάβει και μια νέα υπόθεση, εκεί που νόμιζε πως είχε πατήσει τα πάντα. Δεν αποκαλύπτουμε περισσότερες λεπτομέρειες, για να το απολαύσετε επί της οθόνης.

"ΣΟΥΠΕΡ ΠΟΛΙΤΗΣ ΚΟ"

Ο Γουάν Γεν κατάγεται από την Ταϊβάν και σπούδασε σινεμά στις Η.Π.Α. Στην πέμπτη μεγάλου μήκους ταινία του "Σούπερ Πολίτης Κό" παρακολουθεί τη γεράτη μοναξιά ζωή του ήρωά του Κο-Ι-Σενγκ, αλλά και την αγωνία του για το τέλος. Δεκάδι χρόνια στη φυλακή για πολιτικούς λόγους κι άλλα δεκατέσσερα απομονωμένος σε οίκο ευγηρίας. Με βεβαρυμένη υγεία και - το σημαντικότερο - γεμάτος τύψεις για τον - εξαιτίας του - θάνατο ενός συντρόφου του, αποφα-

μακάβρια κωμωδία, όπου τραγικά λάθη, το ένα μετά το άλλο, μπλέκουν τους ήρωες σ' ένα χορό θανάτου. Η ταινία μοιάζει να στοχάζεται πάνω στη δαρβινική θεωρία της επιβίωσης του δυνατότερου, αναζητώντας ταυτόχρονα με αγωνία την κινηματογραφική γλώσσα. Πάντως ο σκηνοθέτης της τώρα πιά μένει μόνιμα στην Ιταλία κι αυτό ίσως να λέει πολλά.

"ΤΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΠΕΝ-ΤΖΑΜΕΝΤΑ"

Το ινστιτούτο του τίτλου είναι μια πολύ μυστήρια σχολή, που ξαφνιάζει τον νεοεισερχόμενο σ' αυτήν Τζάκομπ Γκούντεν. Μαθητές απ' όλο τον κόσμο, παράξενοι τύποι καθηγητών, λαβύρινθος διαδρόμων κι επιπλέον, ένα ερειπωμένο μέρος όπου οι τάξεις ποτέ δε φθάνουν πέρα από την αδιάκοπη επανάληψη ενός μοναδικού "μαθήματος", που μοιάζει να αποτελεί από μόνο του έναν άλλο κόσμο, σε πλήρη αποκλεισμό και αποσύνθεση. Από το βιβλίο του Ρόμπερτ Βάλσερ - τον οποίο ο ίδιος ο Κάφκα θεωρούσε μέντορά του - με τίτλο "Τζάκομπ Γκούντεν", οι δίδυμοι αδελφοί Κέι - Στιβεν και Τίμοθ - εμπνέονται την πρώτη μεγάλου μήκους ταινία τους, μετά από δεκάδες ταινιών μικρού μήκους, κινουμένων σχεδίων, ντοκυμανταίρ και τηλεοπτικών διαφημίσεων, καταφέροντας να παρουσιάσουν κάτι που έχει την εντελώς προσωπική τους σφραγίδα.

Αιγύπτου συγγραφέα Ναγκίμπ Μαχφούζ. Το σκηνικό μόνο αλλάζει: από τα στενά δρομάκια του Καΐρου της δεκαετίας του '40, στα εξίσου στενά δρομάκια της σημερινής Πόλης του Μεξικού, είναι μια διαδρομή ούτως ή άλλως πολύ πιο κοντινή απ' ό,τι αρχικά φαίνεται. Τρεις ιστορίες, τέσσερα πρόσωπα, τα προσωπικά τους δράματα, οι συγκρούσεις, οι αγωνίες, τα αδιέξοδα. Και τέλος μια τέταρτη ιστορία, όπου ενώνονται οι προηγούμενες, καθώς οι χαρακτήρες βρίσκονται μαζί, δύο χρόνια αργότερα. Οι ζωές αυτών των ανθρώπων, που με τόση αγάπη, τρυφερότητα αλλά και χιούμορ κοιτά ο σκηνοθέτης Χόρχε Φονς - που έχει εργαστεί πολύ στο παρελθόν και ως ηθοποιός - μοιάζει να αντανakλούν την ατμόσφαιρα και τα προβλήματα μιας ολόκληρης πόλης κι αυτό είναι και το ζητούμενο, που επιτυγχάνεται.

"Η ΚΩΜΩΔΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ"

Ο Ζόου Σεζάρ Μοντέρου είναι ένας πολυτάλαντος καλλιτέχνης, με έντονη δραστηριότητα στη χώρα του, εδώ και 30 περίπου χρόνια. Ποιητής, κριτικός κινηματογράφου και τελικά κινηματογραφιστής, απέσπασε μ' αυτήν την τελευταία του ταινία το Μεγάλο Ειδικό Βραβείο στο πρόσφατο Φεστιβάλ της Βενετίας (από κοινού με τον Τοντντόρε). Σαρκαστικός και τολμηρός όπως είναι πάντα, βάζει τον ήρωά του να μπλέκεται σε μια απίθανη περιπέτεια. Εργάζεται ήσυχα σ' ένα παγωτατζίδικο και στον ελεύθερό του χρόνο φροντίζει να συμπληρώνει τη συλλογή του από "τρίχες της γυναικείας ανατομίας" (!!). Μόνο που ο πατέρας μιας από τις κοπέλλες που χαρίζει τις τρίχες της (!!) για τη συλλογή του, δεν το βλέπει τόσο ανοιχτόμυαλα κι επιχειρεί να τον σκοτώσει. Κι ο ήρωας μπορεί να τη γλυτώσει, η ζωή του όμως μόνο ίδια δε μπορεί να παραμείνει μετά απ' όλα αυτά.

"06"

Στην πατρίδα της την Ολλανδία έγινε μια πολύ μεγάλη εμπορική επιτυχία, ενώ ήταν και η επίσημη συμμετοχή της για το Όσκαρ καλύτερης ξένης ταινίας. Η ιστορία ενός άνδρα και μιας γυναίκας που γνωρίζονται μέσω μιας γραμμής τηλεφωνικού σεξ ήταν πρώτα ένα θεατρικό έργο του Γιόχαν Βαν Ντέσμπουργκ, που τελικά περάσε μ' επιτυχία στην οθόνη χάρη στην έξυπνη σκηνοθετική αντιμετώπιση του ταλαντούχου Τέο Βαν Γκοχ. Το έξινο χιούμορ, οι προσεγγισμένοι φωτισμοί, οι θέσεις της κάμερας και οι πολύ καλές ερμηνείες ακυρώνουν τα θεατρικά "ντεζαβαντάζ" της στατικότητας και της "πολυλογίας" και το τελικό αποτέλεσμα είναι κινηματογραφικά απολαυστικό. 11 συνδιαλέξεις, 11 επεισόδια, 2 άνθρωποι, 2 χώροι και η απόσταση της τηλεφωνικής γραμμής, αποδεικνύονται παραπάνω από αρκετά όταν υπάρχει ταλέντο.

"ΣΤ' ΟΡΚΙΖΟΜΑΙ ΣΤ' ΑΛΗΘΕΙΑ"

Από την άγνωστή μας - κινηματογραφικά - Νορβηγία έρχεται μια έξυπνη και διασκεδαστική ταινία, που φαίνεται να αδιαφορεί - με ανωτερότητα - για το "πλασάρισμα" στο εξωτερικό και διατηρεί όλη την τοπική της "ιδιαιτερότητα" κι αυθεντικότητα. Κεντρικός της ήρωας ο Ότο Όλεν, ένας αδέξιος έφηβος, 12ος παίκτης σε ποδοσφαιρική ομάδα, με ήμερο εξωτερικό παρουσιαστικό, εντύπωση που ανατρέπεται όταν με την υποκίνηση ενός μεγαλύτερου του, μυστηριώδους αγοριού, ρίχνει μια πέτρα στο διαιτητή ενός αγώνα. Ο σκηνοθέτης Μάριους Χολστ, ισορροπεί την ταινία ανάμεσα στην κωμωδία και το δράμα, προσπαθώντας παράλληλα να καταγράψει την καθημερινότητα της εργατικής τάξης στην γενικά πολύ πλούσια πατρίδα του. Το εγχείρημά του δε, συνάντησε τα κολακευτικά σχόλια της κριτικής ακόμα και πέραν του Ατλαντικού.

"ΤΟ ΣΤΕΝΑΚΙ ΤΩΝ ΘΑΥΜΑΤΩΝ"

Το σενάριο της ταινίας είναι βασισμένο στο βιβλίο του Νορμπελίστα

"ΔΕΚΑΕΙ-ΜΗΔΕΝ-ΕΞΗΝΤΑ"

Ο κινηματογράφος στη Βραζιλία μοιάζει να 'χει πεθάνει τα τελευταία χρόνια, κάτω από την καταστροφική επίδραση της τηλεοπτικής γλώσσας. Διαφημίσεις, βίντεο κλιπ και σαπουνόπερες - που 'χουν κατακλύσει και τα δικά μας κανάλια - και η φυγή των τελευταίων ντόπιων ταλέντων στο εξωτερικό (Μπαμπένκο) έχουν οδηγήσει σε σχεδόν μηδενική - ή τουλάχιστον μηδενικής αξίας - κινηματογραφική παραγωγή. Ο Βινίσιους Μαϊνάρντα δεν μπορούσε να ξεφύγει εύκολα από τον κανόνα. Ετσι, μετά τις σπουδές του στις Η.Π.Α. γύρισε γύρω στα 250 διαφημιστικά στην πατρίδα του, πριν περάσει στην πρώτη μεγάλου μήκους ταινία του. Μια

Δημήτρης Εϊπίδης

Μια συνέντευξη εφ' όλης της ύλης του διευθυντή των "Νέων Οριζόντων" στον Πάνο Μανασσή

Για το πρόγραμμα των "Νέων Οριζόντων"

Το σχήμα τους δεν διαφέρει πολύ από τις άλλες χρονιές και αποτελείται από μια διεθνή επιλογή που είναι ο κορμός των "Νέων Οριζόντων". Φέτος με 18 περίπου συμμετοχές καλύπτεται ένα φάσμα του σύγχρονου ανεξάρτητου κινηματογράφου, τις καλύτερες νομίζω παραγωγές της χρονιάς. Έχουμε πετύχει μετά από πολύ δύσκολη δουλειά και έχουμε εξασφαλίσει το πρώτο βραβείο απ' το φεστιβάλ Βερολίνου, φυσικά την "Χρυσή κάμερα" από το φεστιβάλ των Καννών, τρεις ταινίες βραβευμένες από το Τορόντο, τις Κάννες, το Λοκάρνο, το πρώτο βραβείο απ' το φεστιβάλ του Τόκιο, δηλαδή είναι μια επιλογή πάρα πολύ δυνατή, παρά πολύ αντιπροσωπευτική του καλύτερου ανεξάρτητου κινηματογράφου, που παρουσιάστηκε φέτος, και στις περισσότερες περιπτώσεις συνοδεύονται αυτές οι ταινίες από τους δημιουργούς τους. Αυτό είναι ζωτικό γιατί η ανθρώπινη παρουσία δίνει χαρακτήρα και πνοή στο φεστιβάλ και μεγάλη μου ελπίδα είναι ότι θα αναζωογονηθεί κάποιο ενδιαφέρον και θα δημιουργηθεί μια επαφή και μια σχέση και με τους Έλληνες δημιουργούς. Είναι η διεθνής επιλογή με τις 18 ταινίες, είναι ένα αφιέρωμα στον Ιρανικό κινηματογράφο που είναι η ατραξιόν του προγράμματος με δέκα ταινίες από τις πιο σημαντικές από τον κλασικό Ιρανικό κινηματογράφο της τελευταίας δεκαετίας, και επιπλέον ένα αφιέρωμα πάλι στον Ιρανό σκηνοθέτη Μοχσέν Μαχμαλμπάφ, ένα όνομα μεγάλης σημασίας, ένας πολύ σημαντικός σκηνοθέτης άγνωστος στην Ελλάδα που δεν έχει παρουσιαστεί ποτέ, και που θα έρθει και ο ίδιος με την ευκαιρία του αφιερώματος. Ταυτόχρονα γίνεται ένα μικρό αφιέρωμα στους Αμερικάνους ανεξάρτητους σκηνοθέτες και εκεί είναι η τελευταία ταινία του Γκας Βαν Σαντ, του Τζιμ Τζάρμονς και άλλων, είναι το cult και είναι και οι γιορτές για τα γενέθλια των εκατό χρόνων του σινεμά που γίνονται με την έκθεση του Αιζενστάιν στο Μύλο. Σε γενικές γραμμές αυτό είναι το πρόγραμμα, είναι ίσως μεγαλύτερη επιλογή από πέρυσι, πλησιάζουμε τις πενήντα ταινίες, είκοσι χώρες συμμετέχουν στους Οριζόντες και ορισμένες από περιοχές, γεωγραφικούς χώρους που δεν είχαμε επαφή στο παρελθόν όπως είναι η Ν. Αμερική, έχουμε ταινία από την Βραζιλία, από το Μεξικό, από την Χιλή κ.α.

Για την ταυτότητα του προγράμματος

Εγώ νομίζω ότι οι Νέοι Οριζόντες έχουν αποκτήσει ένα προφίλ στη Θεσσαλονίκη, ένα στίγμα, είναι αναγνωρίσιμοι και το κοινό που κάθε χρόνο προσεγγίζει και γίνεται όλο και πιο συνδεδεμένο με την ουσία της εκδήλωσης έρχεται να δει αυτές τις ταινίες και περιμένει να τις δει σαν ένα κινηματογράφο εκτός κατεστημένου όπως φαντάζομαι. Είναι ένας κινηματογράφος ανεξάρτητος, ελεύθερος, απαλλαγμένος από οποιαδήποτε δεσμά. Είναι ο κινηματογράφος του δημιουργού, του σκηνοθέτη του. Αυτές οι ταινίες συνήθως σου δίνουν πράγματα που δεν τα βρίσκεις στον πιο συντηρητικό κινηματογράφο, στον εμπορικό, στις εμπορικές ταινίες. Είναι ένας κινηματογράφος πιο αυθόρμητος, πιο ζωτικός.

Για την ανταπόκριση του κοινού

Υπάρχει πάρα πολύ μεγάλη ανταπόκριση και η απόδειξη είναι ότι πάρα πολλές ταινίες που

προτοπαρουσιάζονται στους "Νέους Οριζόντες", ταινίες αγνώστων σκηνοθετών, πρωτοεμφανιζόμενων βρίσκουν αγοραστές στην Ελλάδα. Παλιά αυτός ο κινηματογράφος ήταν λίγο εκκεντρικός, λίγο στο περιθώριο. Τώρα πια αυτές οι ταινίες αγοράζονται, είναι εταιρίες διανομής στην Ελλάδα που κυκλοφορούν αυτόν τον κινηματογράφο.

Το φεστιβάλ της Θεσσαλονίκης δεν είναι μόνο πολιτιστικός φορέας -εκδήλωση για την κινηματογραφική τέχνη αλλά αποκτάει και αυτήν την έννοια, γίνεται πλέον μια μικρή αγορά όπου γίνονται αυτές οι επαφές.

Για την φυσιογνωμία του φεστιβάλ

Χωρίς να πω ότι έχει αποκρυσταλλώσει μια ταυτότητα, ένα προσωπίο, μια εμφάνιση και δεν θέλω να το δω αυτό ποτέ, δηλαδή κάθε χρόνο νομίζω ότι πρέπει να οργανώνεται ένα καινούργιο φεστιβάλ, να μοιάζει εντελώς αλλοιώτικο και καινούργιο. Ετσι θα διατηρήσουμε πρώτα απ' όλα την ζωτικότητα γιατί όλα αλλάζουν, η τέχνη, η έκφραση, και θα πρέπει το φεστιβάλ να αντικατοπτρίζει αυτές τις αλλαγές. Αυτοπεριοριζόμαστε από τις συνθήκες, από τις αίθουσες, από τους χώρους που δεν αλλάζουν τόσο γρήγορα, αλλά ο χαρακτήρας του φεστιβάλ θα πρέπει να αλλάζει.

Ο στόχος όλων των φεστιβάλ είναι η προώθηση της κινηματογραφικής τέχνης, όχι των άλλων στοιχείων του κινηματογράφου, τον κινηματογράφο σαν ένα βιομηχανοποιημένο προϊόν ή σαν μέσο αναψυχής, και αυτό ίσως αλλά όχι μόνον αυτό, και σίγουρα μια εκδήλωση που έχει δημιουργικούς στόχους θα πρέπει να προωθεί την τέχνη σαν το πολιτισμικό στοιχείο. Εγώ δεν νομίζω ότι η τέχνη είναι δυσπρόσιτη όταν υπάρχει σωστή σχέση

μεταξύ της εκδήλωσης και του κοινού. Οι Νέοι Οριζόντες δεν προσελκύζουν, δεν κάνουν κάτι οργανωμένο για να αποσπάσουν τον θεατή. Δεν υπάρχει τίποτε ειδικό σ' αυτόν τον κινηματογράφο για να τον κάνει δύσκολο, το αντίθετο θάλεγα, ότι είναι πιο εύκολος από τον υπόλοιπο γιατί υπάρχει μία γραμμική εξέλιξη και στο θέμα και στην αισθητική, είναι λιγότερο δύσκολος.

Νομίζω ότι στόχος του φεστιβάλ της Θεσσαλονίκης είναι να παίξει ένα ρόλο μέσα στα πολιτιστικά δεδομένα. Έχουμε ένα κινηματογράφο ο οποίος δεν είναι εμπορικός, είναι αυτός που είναι, έχουμε δυνατότητες εξέλιξης στον κινηματογράφο, σ' αυτόν τον χώρο. Η διεθνοποίηση του φεστιβάλ θα έπρεπε να τονίζει αυτά τα στοιχεία παρά ακριβώς τ' αντίθετα, κι αν θες ο εμπορικός κινηματογράφος έχει τρόπους προωθήσεώς του, δεν χρειάζεται επιχορηγούμενες εκδηλώσεις που θα τονώσουν την πολιτισμική παιδεία, αυτά που μας λείπουν και χρειάζεται η κοινωνία για την σωστή εξέλιξη της. Βασικά θα πρέπει να παίξει αυτόν τον ρόλο, τον πολιτιστικό.

Η εμπειρία από την διοργάνωση των "Νέων Οριζόντων"

Η εμπειρία μου είναι θετική και αυτό το κρίνω απ' την σκοπιά σαν οργανωτής των "Νέων Οριζόντων". Στους Νέους Οριζόντες άρχισα από το 1992 με ένα ορισμένο κοινό, τους σινεφίλ, και υπήρξε μία βαθμιαία άνοδος στο κοινό. Πέρυσι το φεστιβάλ ήταν το πιο πετυχημένο από πλευράς ταμείου, το οποίο θεωρώ ότι είναι και το πιο δύσκολο μέρος. Ωστόσο οι "Νέοι Οριζόντες" αποδείχθηκαν δημοφιλείς παρόλου που δεν υποστηρίζεται ούτε από το σταρ σύστημα ούτε από διαφημίσεις και πιστεύω ότι πάει πολύ καλά.

"ΨΕΥΔΑΙΣΘΗΣΗ"

Η πρώτη κινηματογραφική ταινία μυθοπλασίας του νέου Ιάπωνα σκηνοθέτη Χιροκάζου Κόρε-Έντα, πεπειραμένου και πολυβραβευμένου για τα όμορφα ντοκυμανταίρ του, παρακολουθεί τη συγκινητική ιστορία της ευαίσθητης Γιουμίκω, η ζωή της οποίας μοιάζει να σηματοδοτείται από τον θάνατο, τον οποίο συναντά ίσως όχι περισσότερο απ' ότι ο καθένας από μας, εκείνη όμως αποδυναμώνεται πολύ αδύναμη για να τον αντιμετωπίσει ψυχρά και γενναία. Η αγαπημένη της γιαγιά πεθαίνει όταν η Γιουμίκω είναι μόλις 12 ετών κι αργότερα ο άντρας της αυτοκτονεί, μόλις στα 25 του. Σκέψεις για αυτοκτονία γεμίζουν τότε και το δικό της μυαλό, όταν μαγεμένη από την φωτεινή "ψευδαισθήση" που δημιουργεί το φως του ωκεανού, στέκεται επικίνδυνα στην κόψη ενός απότομου γκρεμού...

"ΕΥΠΙΝΗΜΑ"

Η Τζούντιτ Έλεκ δεν είναι καινούρια στο σινεμά, αφού γυρίζει ταινίες από το 1966. Είναι πλέον καιρός να τη γνωρίσουμε κι εμείς και καλύτερη ευκαιρία από την τελευταία της ταινία δεν θα μπορούσε να υπάρξει. Στη Βουδαπέστη του 1952, η 13χρονη Κάτι έχει μόλις χάσει τη μητέρα της, κάτι που είναι αδύνατον να συνειδητοποιήσει με το ευαίσθητο, ακόμα παιδικό μυαλούδάκι της. Αδυνατεί να κατανοήσει την έννοια θανάτου κι αυτό σε συνδυασμό με την ανάγκη της για αγάπη και στοργή, έχει σαν αποτέλεσμα το πέρασμά της σε μια φανταστική διάσταση, όπου η μητέρα της είναι ζωντανή, πάντα πλάι της, πάντα έτοιμη να κουβεντιάσει μαζί της, να τη συμβουλευτεί για τη ζωή και το θάνατο, να την καθοδηγήσει στη ζωή. Είναι όμως αυτό αρκετό;

"ΘΑΝΑΤΟΠΟΙΟΣ"

Μετά από μια πετυχημένη καριέρα στον τομέα του ντοκυμανταίρ, ο Γερμανός σκηνοθέτης Ρόμουαλντ Κάρμακαρ περνάει στη μυθοπλασία μ' ένα ιδιαίτερα περίπλοκο, απαιτητικό και φιλόδοξο σχέδιο. Βρισκόμαστε στο 1924, στους κινηματογράφους παίζεται το "Τελευταίο γέλιο" του Μουνάου, εκδίδεται το "Μαγικό βουνό" του Τόμας Μαν και ο Αδόλφος Χίτλερ παραπέμπεται για εσχάτη προδοσία. Περισσότερο όμως μοιάζει να απασχολεί την κοινή γνώμη μια ανατριχιαστική υπόθεση. Ένας πέραν πάσης υποψίας πωλητής κατηγορείται για το φόνο και τον διαμελισμό των πτωμάτων 24 νέων κι ένας διάσημος

ψυχίατρος αναλαμβάνει να ετοιμάσει την ψυχιατρική αναφορά. Όλη η ταινία εκτυλίσσεται στο γραφείο του καθηγητή και βασίζεται στα πραγματικά κείμενα των συζητήσεων γιατρού και ασθενούς. Να προσθέσουμε εδώ πως αυτή η περίπτωση αποτέλεσε το θέμα έργων και άλλων καλλιτεχνών στο παρελθόν, όπως οι Τζωρτζ Γκροζ, Άλφρεντ Ντέμλιν και Φριτζ Λανγκ.

"ΜΗ ΞΕΧΝΑΣ ΟΤΙ ΘΑ ΠΕΘΑΝΕΙΣ"

Δεύτερη ταινία του Γάλλου Ξαβιέ Μπωβουά, που αν και μικρός σε ηλικία κατάφερε να έχει μεγάλη εμπειρία, αφού δούλεψε - είτε σαν βοηθός σκηνοθέτη, είτε σαν ηθοποιός - κοντά σε σκηνοθέτες σαν τους Αντρέ Τσιονέ, Μανουέλ ντε Ολιβέιρα, Μισέλ Ντεβίλ κ.ά. Στο "Μη ξεχνάς.." ο ήρωας ζει σε μια επίγεια κόλαση. Μόλις έχει γλυτώσει τη στρατιωτική του θητεία κάνοντας μια ψεύτικη απόπειρα αυτοκτονίας, ανακαλύπτει όμως, πριν λάβει να χαρεί, πως τώρα απειλείται από κάτι που δεν μπορεί να ξεγελάσει: το AIDS και συνεπώς τον ίδιο τον θάνατο. Τελευταία γλυκιά απόδραση μοιάζει να είναι η πραγματοποίηση ενός παλιού ονείρου: ένα ταξίδι στην Ιταλία, όπου παραμονεύει ο έρωτας και μια μικρή αχτίδα φωτός. Μια νέα ζωή. Πόσο όμως μπορεί να κρατήσει; Η ταινία άρεσε στις Κάννες, όπου και απέσπασε ειδικό βραβείο από την επιτροπή.

Σ Κ Ι Ε Σ Τ Η Ν Υ Χ Τ Α

Το τμήμα εκείνο των "Νέων Οριζόντων" που αν και μικρότερο ποσοστικά, γίνεται πάντα αφορμή για τις περισσότερες συζητήσεις, καθώς φιλοξενεί περισσότερο "ακραίες" - θεματικά αλλά και μορφολογικά-δουλειές, που δύσκολα μπορούν να ενταχθούν σε άλλα προγράμματα. Ο τόπος και η ώρα προβολής, αλλά και η σύνθεση του κοινού που σιγά-σιγά έχει εκπαιδευτεί και ξέρει τί θέλει να δει, πού και πότε, βοηθά στη δημιουργία του κλίματος εκείνου που απαιτούν οι ίδιες οι ταινίες, η προβολή των οποίων μετατρέπεται συχνά σε happening.

"ΝΕΥΡΩΣΗ"-50 ΧΡΟΝΙΑ ΔΙΑΣΤΡΟΦΗΣ"

Ο Ρόζα φον Πράουνχαϊμ (πραγματικό του όνομα είναι Χόλγκερ Μιοβίτςκι) είναι ο κύριος εκπρόσωπος του ομοφυλόφιλου σινεμά (ναι υπάρχει και τέτοιο) στη Γερμανία. Οι ταινίες του -ριζοσπαστικές αφάνγκαρντ δουλειές πάντα- αντλούν τα θέματά τους από την ομοφυλόφιλη υποκουλτούρα στην πατρίδα του αλλά και στις Η.Π.Α., όπου είναι αρκετά γνωστός στους κύκλους του μοντέρνου, "ειδικού" σινεμά. Η τελευταία δουλειά του, μια τσουχερή κωμωδία, δανείζεται στοιχεία από την ίδια τη ζωή του. Συγκεκριμένα καταγράφει τις έρευ-

νες που γίνονται μετά την φανταστική δολοφονία του, έρευνα που αποκαλύπτει -σε μορφή τηλεοπτικού σόου- τον διαστρεφικό τρόπο ζωής του. Βερολίνο και Νέα Υόρκη παρέχουν και πάλι τα σκηνικά της δράσης, στην οποία παίρνουν μέρος δεκάδες "αμφιλεγόμενα" πρόσωπα - σταρς μοντέλα και πορνοηθοποιοί- από ένα "παράλληλο σύμπαν" που τόσο καλά δείχνει να γνωρίζει ο Ρόζα.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΝΕΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ

ΘΗΣΑΥΡΟΙ ΤΟΥ ΙΡΑΝ

Να που όμως Ιρανικό σινεμά δε σημαίνει μόνο Κιαροστάμι ή και Μαχμαλμπάφ. Παρ' όλα τα προβλήματα, που απορρέουν τόσο από την περιορισμένη οικονομική επιφάνεια της χώρας, από την έλλειψη μέσων (τεχνολογίας), όσο κυρίως από την πολιτικο-θρησκευτική νοοτροπία που "καπελώνει" τα πάντα, φαίνεται πως στο Ιράν υπάρχει μια πολύ πλούσια κινηματογραφία, τόσο στην ποιότητά της, όσο και στον αριθμό των αξιόλογων καλλιτεχνών που διαθέτει. Απόδειξη οι ταινίες που ακολουθούν. Ταινίες που συνοδικά διαπιστώνει κανείς πως διαθέτουν και μια αρκετά συγγενική αισθητική -αλλά και θεματολογία- τόσο που μπορούμε σήμερα να μιλάμε για κινηματογράφο "à la iranica", ρεύμα αντίστοιχης δύναμης -και μπορεί αργότερα ν' αποδειχθεί και αξίας- με τον ιταλικό νεορεαλισμό, με τον οποίο μοιράζεται και αρκετά κοινά στοιχεία.

■ "ΓΚΡΟ ΠΛΑΝΟ"

Για τον Κιαροστάμι δεν χρειάζονται πλέον συστάσεις, καθώς είναι παλιός γνώριμος για τους φίλους του Φεστιβάλ (και όχι μόνο πλέον, καθώς η τελευταία του ταινία παίχθηκε και στο εμπορικό κύκλωμα). Σ' αυτήν την ταινία που γύρισε το 1990 αφηγείται μια πραγματική ιστορία πλαστοπροσωπίας. Ένας άνεργος, παριστάνοντας τον διάσημο σκηνοθέτη Μοχσέν Μαχμαλμπάφ, εισβάλει στη ζωή μιας πλούσιας οικογένειας, λέγοντάς τους πως θέλει να γυρίσει μια ταινία μαζί τους.

■ "ΝΤΕΤ, ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΚΟΡΙΤΣΙ"

Στο τελευταίο Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Βενετίας, η ταινία αυτή του Αρμπολφάκι Τζαλιλί δεν πέρασε απαρατήρητη. Ο σκηνοθέτης ισχυρίζεται πως θέλει κάποτε να κάνει κωμωδία, δεν έχει όμως ακόμα καταφέρει να ισορροπήσει την κωμική και την τραγική πλευρά του χαρακτήρα του. Πάντως δηλώνει ακόμα πως όλη του η ταινία βασίζεται στην αναζήτηση της ανθρώπινης ευτυχίας.

■ "ΤΩΣ ΚΑΠΟΙΑ ΑΛΛΗ ΦΟΡΑ"

Εδώ και 25 χρόνια στο σινεμά, ο Μπέχραμ Μπεϊζάι θεωρείται από τους πρωτεργάτες του ιρανικού σινεμά, μάστορας της διήγησης, από τους πιο προσιτούς στο πλατύ κοινό καλλιτέχνες της χώρας του.

■ "ΡΟΔΙ ΚΑΙ ΚΑΛΑΜΙ"

Αν αναλογιστεί κανείς πως ο παππούς του σκηνοθέτη Σαϊέντ Εμπραχίμιφάρ ήταν συγγραφέας - ποιητής και όλη η υπόλοιπη οικογένειά του είχε κάποιου είδους σχέση με τις τέχνες, καταλαβαίνει εύκολα πως η πρώτη αυτή κινηματογραφική ταινία του είναι γεμάτη από αυτοβιογραφικές αναφορές.

■ "ΣΑΡΑ"

Ο παλαίμαχος σκηνοθέτης Νταριούς Μεχρτζούι, σπουδαγμένος στις Η.Π.Α., γνώρισε μεγάλη επιτυχία και σε διεθνή φεστιβάλ με ταινίες όπως "Η αγελάδα" και "Ο ταχυδρόμος", ενώ επί Σάχη είχε πολλά προβλήματα με το καθεστώς και κατέφυγε προσωρινά στη Γαλλία.

■ "Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΜΠΛΕ ΠΕΠΛΟ"

Ο Ραχσάν Μπανί Ετεράνι ανήκει στη νεότερη γενιά του ιρανικού σινεμά, με δουλειές και στην τηλεόραση. Στην πέμπτη μεγάλου μήκους ταινία του παρακολουθεί την ιστορία του 60χρονου Ρασούλ Ραχμανί που διαθέτει ένα μικρό εργοστάσιο.

■ "ΤΟ ΚΛΕΙΔΙ"

Παλιός στο σινεμά ο Εμπραχίμ Φορούζεχ, ασχολήθηκε αρχικά με το ντοκυμανταίρ και το κινούμενο σχέδιο. Πρώτη μεγάλου μήκους ταινία του το "Κλειδί" σε σενάριο του Κιαροστάμι, χρονολογείται από το 1986.

■ "ΤΟ ΑΣΠΡΟ ΜΠΑΛΛΟΝΙ"

Βραβευμένη με το πολύτιμο βραβείο "Χρυσή Κάμερα" (απονέμεται σε πρωτοεμφανιζόμενο σκηνοθέτη) του φετινού Φεστιβάλ Καννών, μας έρχεται η ταινία του Τζαφάρ Παναχί που όπως και οι περισσότερες ταινίες που προέρχονται απ'αυτήν τη χώρα δεν ψάχνει για περίπλοκες ιστορίες, ούτε για φτηνούς εντυπωσιασμούς, αλλά για πραγματικούς ανθρώπους και συναισθήματα.

ΜΟΧΣΕΝ ΜΑΧΜΑΛΜΠΑΦ

Μετά τον Αμπάς Κιαροστάμι, οι "Νέοι Ορίζοντες" αναλαμβάνουν να παρουσιάσουν, για πρώτη φορά στο ελληνικό κοινό, έναν από τους σημαντικότερους εκπροσώπους του ιρανικού -και κατ' επέκταση του μεσανατολικού- σινεμά. 5 από τις 13 συνολικά ταινίες του θα μας δώσουν την ευκαιρία μιας ολοκληρωμένης πρώτης γνωριμίας με τον 38χρονο σκηνοθέτη που κατάφερε

από την αρχή ακόμα της καριέρας του να διακριθεί και έξω από την πατρίδα του. Νεανικά χρόνια δύσκολα, με προβλήματα από το καθεστώς του Σάχη, αγώνες, φυλακίσεις και στερήσεις, μέχρι το 1979 και την Ισλαμική Επανάσταση. Γράφιμο (θέατρο, μυθιστόρημα και δοκίμιο) και ραδιόφωνο ήταν οι πρώτες του ενασχολήσεις αμέσως μετά, κάποια στιγμή όμως -σχεδόν τυχαία- βρέθηκε στο χώρο του σινεμά, χωρίς να έχει δει ποτέ πριν

κινηματογράφο. Επρέξε για να προλάβει να ενημερωθεί. Εκατοντάδες ταινίες και 400 βιβλία για το σινεμά "ρούφηξε" μέσα σε μία μόνο χρονιά κι αμέσως μετά ξεκίνησε να γυρίζει ο ίδιος. Θέμα του πολλές φορές το ίδιο το σινεμά και στυλ ρεαλιστικό κι αγαπημένα του λόγια, αυτά του μυθιστορητή ποιητή Ρουμί: "Η αλήθεια είναι ένας καθρέφτης που έπεσε από το χέρι του Θεού και έσπασε. Ο καθένας μαζεύει ένα κομματάκι και πιστεύει ότι περιέχει όλη την αλήθεια, ενώ στην πραγματικότητα η αλήθεια παραμένει σκορπισμένη σε κάθε ένα από τα θρύψαλλα".

- Ταινίες του:
- "ΣΑΛΑΜ ΣΙΝΕΜΑ"
  - "Ο ΚΑΙΡΟΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ"
  - "Ο ΓΑΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΟΥ"
  - "Ο ΓΥΡΟΛΟΓΟΣ"
  - "Ο ΠΟΔΗΛΑΤΗΣ"

ΣΙΝΕ ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ

Καθώς όπως είναι γνωστό, κινηματογράφος δε σημαίνει αποκλειστικά μυθοπλασία, το τμήμα των "Νέων Οριζόντων" που αφιερώνεται στα ντοκυμανταίρ είναι πάντα ιδιαίτερα καλοδεχούμενο -και όχι μόνο από τους φανατικούς του είδους. Τα πολύ ενδιαφέρονται δείγματα σύγχρονων ταινιών που είδαμε τα προηγούμενα χρόνια έχουν δημιουργήσει καινούργιους φίλους του κινηματογράφου- ντοκουμέντο, γεγονός ιδιαίτερα παρήγορο, καθώς ίσως να σημαίνει -γι' αυτούς τουλάχιστον- την σταδιακή αποδέσμευση από το κλισέ "τί υπόθεση έχει η ταινία;"

■ "ΣΤΟ ΜΕΣΟΝ ΤΗΣ ΣΤΙΓΜΗΣ"

Γ' αυτήν την Γερmano-Ελβετική παραγωγή, οι σκηνοθέτες Νίκολας Χούμπερτ και Βέρνερ Πέτοελ πέρασαν περισσότερο από δύο χρόνια "στο δρόμο". Με τους ακροβάτες του τσίρκου "Ο", με τη νομαδική φυλή των Τουαρέγκ στα όρη Αίρ της Νότιας Σαχάρας και με τον Αμερικανό ποιητή, κλόουν(!) και φιλοσοφο Ρόμπερτ Λαζ.

■ "ΟΤΑΝ ΕΡΘΕΙ Η ΜΑΜΑ ΓΙΑ ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ"

Στο δραματοποιημένο αυτό ντοκυμανταίρ της Ινδής στην καταγωγή Νιλίτα Βαχάνι, υπάρχει παρούσα και η Ελλάδα, χώρος κατοικίας της τα τελευταία χρόνια. Η Ζοζεφίν, ηρωίδα της ταινίας, είναι μετανάστρια από τη Σρι Λάνκα και δουλεύει σε μια πλούσια οικογένεια στα νότια προάστια της Αθήνας, σαν μπίμπι-οίτερ της μικρής Ιοιδώρας. Να σημειώσουμε πως η μου-

σική της ταινίας υπογράφει ο Ρος Ντέηλυ.

■ "CRUMB"

Οι δύο πρώτες ταινίες ντοκυμανταίρ του Αμερικανού Τέρι Ζούιγκοφ είχαν θέματα αντλημένα από τον χώρο της μουσικής. Στην τρίτη και τελευταία αυτή δουλειά του περνάει στον χώρο των κόμικς, παρουσιάζοντας ένα διάσημο συγγραφέα του είδους, τον περίφημο Ρόμπερτ Κραμπ (γνωστότερο έργο του οποίου είναι ο "Φριτς, ο πονηρόγατος").

■ "Ο ΔΙΑΒΟΛΟΣ ΠΟΤΕ ΔΕΝ ΚΟΙΜΑΤΑΙ"

Πρώτη μεγάλου μήκους ταινία της Αμερικανο-σπουδαγμένης Πορτίγιο, βραβευμένης για πολλές δουλειές της, με διάφορα στυλ και τεχνικές, που εδώ συνδυάζει έντεχνα το ντοκυμανταίρ με την μυθοπλασία.

■ "BLUE IN THE FACE"

Στο "Blue in the Face" βρισκόμαστε μπροστά σ' ένα πρωτότυπο σεναριακό κι αφηγηματικό πείραμα. Όσο προχωρούσαν τα γυρίσματα της ταινίας "Καπνός" ("Smoke"), ο σκηνοθέτης της, Γουέιν Γουάνγκ κι ο σεναριογράφος Πολ Οστερ, άρχισαν να παρατηρούν πως οι ηθοποιοί της ταινίας (με επικεφαλής τον Καϊτέλ) είχαν σχεδιάσει έτσι τους χαρακτήρες που υποδύονταν, που τους είχαν δώσει σχεδόν υπόσταση. Έτσι γυρίζουν μια δεύτερη ταινία, αυθόρμητα, σχεδόν αυτοσχεδιαστικά, με μικρά σκετσάκια που επεκτείνουν τους χαρακτήρες, όχι όμως και τη "δράση".

■ "ΧΩΡΙΣ ΑΕΡΑ"

Ο Νιλ Αμπρασον είναι μόλις 32 ετών και ήδη έχει μια πολύ μεγάλη καριέρα στον τομέα της διαφήμισης και των μουσικών βίντεο, όπου θεωρείται ένας από τους πιο πετυχημένους επαγγελματίες. Το "Χωρίς αέρα" είναι η πρώτη του ταινία μυθοπλασίας και είναι εμπνευσμένο από την αληθινή ζωή της Λόρι Κρουκ, τραγουδίστριας του λεγόμενου Memphis Blues (η ίδια πρωταγωνιστεί και στην ταινία).

■ "ΟΛΑ ΓΙΑ ΕΝΑ ΟΝΕΙΡΟ"

Σειρά έχει ένα γνωστό σε όλους όνομα, ο Γκας Βαν Σαντ ("Drugstore Cowboy", "My Own Private Idaho"), με την τε-

ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ

Ενα μικρό -μα ουσιαστικό- αφιέρωμα σε σύγχρονους, αμερικανούς ανεξάρτητους κινηματογραφιστές, είναι ό,τι πιο ταιριαστό για ένα πρόγραμμα σαν αυτό των "Νέων Οριζόντων". Κάποιοι γνωστοί και ήδη καταξιωμένοι, κάποιοι άλλοι ακόμα στην αρχή, οι δημιουργοί των πέντε ταινιών που απαρτίζουν αυτήν την ενότητα, μπορούν -αλλά σαφώς και δεν το επιθυμούν- να εμπλακούν στην κινηματογραφική "βιομηχανία". Οι δικές τους ταινίες στέκουν στην άκρη, φτιαγμένες με αγάπη κι ειλικρίνεια, χωρίς συνταγή κι ετοιματζίδικες ηύσεις, είναι σίγουρο πως κάτι διαφορετικό είναι έτοιμες να μας δείξουν.

λευταία του ταινία, που άρεσε ιδιαίτερα στην εκτός συναγωνισμού προβολή της, στο πρόσφατο Φεστιβάλ Καννών.

■ "ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΤΖΗΝ ΣΗΜΠΕΡΓΚ"

Αντίθετα με τον Σαντ, τον Μαρκ Ράπαπορτ τον γνωρίζουν μόνο όσοι ενδιαφέρονται ιδιαίτερα για την κίνηση στην ανεξάρτητη σκηνή του αμερικάνικου σινεμά. Κάνει ταινίες για περισσότερα από 20 χρόνια, με τρόπο όχι απλά πειραματικό, αλλά τόσο προσωπικό που "έθεσε εαυτόν" εκτός της "ορθόδοξης" αμερικάνικης αβάν-γκαρντ.

■ "Ο ΝΕΚΡΟΣ"

Το μεγαλύτερο σαφώς όνομα της ενότητας, ο Τζιμ Τζάρμους, δε χρειάζεται ούτε συστάσεις, ούτε επαίνους. Ιδιαίτερα αγαπητός και στη χώρα μας, έχει συμπληρώσει μια 15ετία ακριβώς στο σινεμά (1980, "Permanent Vacation") και είναι ακόμα ανήσυχος και εμπνευσμένος, όπως στην αρχή. Η τελευταία του ταινία που θα δούμε ("The Dead"), αφησε αμήχανους κοινό και κριτική στις Κάννες, με το "περίεργο" θέμα της και την μυστήρια ατμόσφαιρά της. Ακραίος συμβολισμός, στυλιζάρισμα των εικόνων (η ασπρόμαυρη φωτογραφία πιστώνεται στον Ρόμπιν Μιούλερ), σ' ένα ταξίδι προς τον Θάνατο που όλος παραδόξως δε φοβάται να διαθέτει έναν σταρ (Τζόννυ Ντεπ) για πρωταγωνιστή. Δίπλα του καλοί καρατερίστες σαν τους Κρίστιν Γκλόβερ, Τζων Χαρτ, Γκάμπριελ Μπερν, Άλφρεντ Μολίνα και τον μυθικό Ρόμπερτ Μίτσαμ.

Ματιές στα Βαλκάνια

Για δεύτερη συνεχή χρονιά το φεστιβάλ παρουσιάζει με το πρόγραμμα "Ματιές στα βαλκάνια" ταινίες από τις γειτονικές μας χώρες. Εκτός από δύο-τρεις εξαιρέσεις οι κινηματογραφίες τους αν και τόσο κοντά μας παραμένουν άγνωστες σ' εμάς. Με τη φιλοδοξία να τις πλησιάσουμε, να γνωρίσουμε τη θεματολογία, τους δημιουργούς, την εν γένει προβληματική τους φέτος έχουν συμπεριληφθεί ταινίες που αναφέρονται σε διαφορετικές περιόδους, αυτήν του βωβού κινηματογράφου, ταινίες που θεωρούνται σήμερα κλασσικές στις χώρες τους και πρόσφατες παραγωγές.

Από τη Τουρκία θα προβληθεί η κλασσική ταινία "Η Ελπίδα" (1970) του κορυφαίου σκηνοθέτη Γιλμάζ Γουνέν, που λόγω του αγώνα του υπέρ των συμπατριωτών του Κούρδων, πέρασε το μεγαλύτερο διάστημα της ζωής του στις φυλακές (απ' όπου διύθυσε τις ταινίες του "Κοπάδι" και "Δρόμος") για να πεθάνει πρόωρα στο Παρίσι εξόριστος (1937-1984). Ο φτωχός αμαξάς Τζαμπάρ επιμένει και προσπαθεί να τα φέρει πέρα στη ζωή του μ' ένα επάγγελμα που φθίνει, μιας και οι αστικές συγκοινωνίες του καταργούν την άμαξα. Ελπίζει να κερδίσει το λαχείο, ψάχνει μ' ένα λούμπεν φίλο του κι έναν χότζα απεγνωσμένα να βρει στην ερημιά ένα μυστικό θησαυρό. Καθώς σκάβει δεν καταλαβαίνει πως η τρύπα, είναι ο ίδιος ο δικός του τάφος. Αν και διδακτική η ταινία ξεφεύγει από τον σοσιαλιστικό ρεαλισμό και βρίσκεται πιο κοντά στον νεορεαλισμό, καταγράφοντας τη μίσηρη κοινωνική πραγματικότητα, με ευαισθησία και ποιότητα, με ύφος σχεδόν ντοκυμανταίρ, χωρίς μελοδραματισμούς. "Το μυστικό πρόσωπο" (1991) ανήκει στον σημαντικότερο ίσως σκηνοθέτη της Τουρκίας Ομέρ Καβούρ. Ένας νεαρός φωτογράφος δουλεύει τις νύχτες στα κέντρα και τις ταβέρνες της Κωνσταντινούπολης και το πρωί παραδίδει τις φωτογραφίες σε μια μυστηριώδη γυναίκα. Σε αυτές η γυναίκα ψάχνει να αναγνωρίσει

Mircea Daneliuc

κάποιο συγκεκριμένο πρόσωπο. Κάποτε το ανακαλύπτει στο πρόσωπο ενός κατασκευαστή ρολογιών, που κι αυτός διακατέχεται από φαντασιώσεις. Όταν οι δυο τους θα εξαφανιστούν, ο φωτογράφος αρχίζει την αναζήτηση της γυναίκας, ταξιδεύοντας σε ξεχασμένες πόλεις κι έρημα μέρη. Ο Καβούρ σπούδασε δημοσιογραφία, κοινωνιολογία και κινηματογράφο στη Γαλλία. Με τις ταινίες του επτά τον αριθμό, εισήγαγε ένα νέο στυλ κινηματογράφου στη χώρα του, άσχετο με το φολκλόρ και το μελόδραμα. Επιρρεασμένος από τον Μπρεσόν και τον Ρενάι καταγράφει τις σκοτεινές περιοχές των ανθρώπων, δίνοντας τη σημερινή εικόνα της αστικής τάξης της χώρας του.

Στον βωβό κινηματογράφο της Ρουμανίας ανήκουν οι ται-

νίες "Ταγματάρχης Μούρα" (1928) του σκηνοθέτη Ιον Μούρα και "Ετσι είναι η ζωή" (1928) του Μαρίν Γιόρντα. Η πρώτη είναι κωμωδία με θέμα τις ερωτικές ιστορίες δύο αξιωματικών και των υπηρετών τους. Μια αξιολογη κληρονομιά θα αλλάξει τους ρόλους. Στην δεύτερη ένας νεαρός υπάλληλος αργεί συνεχώς στη δουλειά του με αποτέλεσμα να τον απολύσουν. Σωτήρας του θα είναι η ερωτευμένη μαζί του κόρη του αφεντικού του. Κλασσική θεωρείται η ταινία του Λίβιου Γκιουλέ "Το δάσος των κρεμασμένων" (1963). Ηθοποιός, θεατρικός σκηνοθέτης από τους σημαντικότερους στη Ρουμανία, ο Γκιουλέ καταγράφει στην τρίτη του ταινία τις σχέσεις ανάμεσα στους ήρωες του, αξιωματικούς διαφόρων εθνικοτήτων, καταδειχνοντας τις αντιθέσεις της Αυστροουγγρικής αυτοκρατορίας. Ο γνωστότερος σήμερα Ρουμάνος σκηνοθέτης είναι ο Μιρτσέα Ντανέλιουκ. Σπούδασε Γαλλική φιλολογία, θέατρο και κινηματογράφο στο Βουκουρέστι. Οι ταινίες του έχουν βραβευτεί σε πολλά φεστιβάλ. "Ο γερουσιαστής των σαλιγκαριών" (1995), συμμετείχε στο επίσημο πρόγραμμα του φεστιβάλ των Καννών. Ηρώας του είναι ένας γερουσιαστής που φθάνει σ' ένα

Milcho Manchevski

χωριό να εγκαταλείψει ένα ανεμόμυλο. Έχοντας τις συνήθειες του παρελθόντος, στέλνει όλο το χωριό να μαζέψουν σαλιγκάρια για να δειπνήσει. Όπως ακριβώς, και στην εποχή του Τσαουσέσκου.

Από την Σερβία θα προβλη-

θούν οι ταινίες "Στα χέρια του Θεού" (1983) του Μιχαίλο Ποποβίτς, "Τρίο" (1965) και "Τραγωδία γελοία" (1995) του Γκόραν Μάρκοβιτς. Η πιο ενδιαφέρουσα όμως συμμετοχή έρχεται από το ΦΙΠΟΜ. Η βραβευμένη πέρου στη Βενετία με τον Χρυσό Λαίοντα, ταινία "Πριν από τη βροχή" του Μίλχο Μαντέφσκι. Το πρώτο επεισόδιο έχει τον τίτλο "Λέξεις". Στον κήπο ενός μοναστηριού, ανάμεσα στις ντοματιές, ο νεαρός καλόγερος Κυρίλ. Ένας άλλος ηλικιωμένος μιλάει για τη βροχή

Nicolai Volev

που έρχεται. Μερικά παιδιά μοιράζονται με μια χελώνα. Στο δωμάτιό του ο Κυρίλ ανακαλύπτει ένα κορίτσι που κρύβεται εκεί. Είναι αλβανίδα. Ο Κυρίλ δεν καταλαβαίνει τη γλώσσα της. Την καθησυχάζει με τις φιλικές ματιές του. Ο έρωτάς τους δεν έχει θέση στο μοναστήρι. Θα βρεθούν ανάμεσα σε οπλισμένους αντάρτες. Οι αλβανοί θα σκοτώσουν το κορίτσι. Το δεύτερο επεισόδιο με τον τίτλο "Πρόσωπα" εκτιλίσσεται στο Λονδίνο. Η φωτογράφος Αννι εμφανίζει φωτογραφίες πολέμου και φρίκης. Ο εραστής της Αλεξάντερ της εξηγεί για την δημιουργία τέτοιων φωτογραφιών σε ένα στρατόπεδο συγκεντρώσεων. Όταν ο άνδρας της στο ρεστοράν προσπαθεί να την πείσει να επιστρέψει μαζί του κάπου κοντά στα Σκόπια, την πατρίδα τους, αυτή σκέπτεται στον Αλεξάντερ. Ο σερβιτόρος συμπλέκεται με ένα συμπατριώτη του και στο τέλος το ρεστοράν γίνεται στά-

χη. Το τρίτο επεισόδιο έχει τίτλο "Εικόνες". Ο Αλεξάντερ, επιστρέφει στη πατρίδα του. Ανακαλύπτει τα γνωστά τοπία της παιδικής του ηλικίας. Έχει επέλθει σε αυτά μια ερήμωση και στους ανθρώπους μια βίαιη εχθρότητα. Οι μεν βρίζουν αυτά τα "γουρούνια" τους χριστιανούς, οι άλλοι περιπαίζουν τους Αλβανούς, που αυξάνονται σαν τα "κουνέλια".

Το κέρατο της κατοίκας" (1972) του Βούλγαρου σκηνοθέτη Μεθόδη Αντόνοφ αποτελεί ένα κλασσικό αριστούργημα του

κινηματογράφου της Βουλγαρίας. Μαζί του θα προβληθεί και ένα πρόσφατο ομώνυμο ρημέικ του Νικολάι Βόλεβ. Πρόκειται για την ιστορία ενός ορεσίβιου, που η γυναίκα του βιάστηκε και δολοφονήθηκε από τους Τούρκους. Ο βοσκός μεγαλώνει τη κόρη του, για να της αναθέσει το ρόλο του εκδικητή. Ο εχθρός θα γίνει εραστής της κόρης και θα είναι ένας Βούλγαρος μουσουλμάνος, στην νέα εκδοχή.

Και από την Ελλάδα το ντοκυμαντέρ του Φώτου Λαμπρινού "Γλέντι γενεθλίων", μια βουβή βαλκανική ιστορία, θα μας ξεναγήσει με το τραίνο σε κινηματογραφικές αίθουσες στο Βουκουρέστι, τη Πόλη, το Βελιγράδι, την Αθήνα και μέσα από σκηνές ταινιών του βωβού κινηματογράφου, θα μας αποκαλύψει τους πρωτοπόρους κινηματογραφιστές των Βαλκανίων.

Παντελής Καρακάσης

4 Νοεμβρίου - 3 Δεκεμβρίου

Αίθουσα Τέχνης Μύθος

Josef Koudelka

Περιπλανήσεις:
ακολουθώντας το "Βλέμμα του Οδυσσέα"

Ο Γιόζεφ Κούντελκα θέλησε να συνθέσει με το δικό του βλέμμα την πορεία του Οδυσσέα. Μετά από πρόσκληση των παραγωγών της ταινίας του Θόδωρου Αγγελόπουλου - Eric Henmann και Giorgio Silvagni - ακολουθεί το κινηματογραφικό

συνεργείο με σκοπό όχι την καταγραφή των γυρισμάτων, αλλά τη δική του περιπλάνηση στο Βαλκανικό τοπίο. Σ' ένα ταξίδι που ξεκινάει από τη Φλώρινα και τελειώνει (;) στο μαρτυρικό Σεράγεβο.

Οι φωτογραφίες που θα παρουσιαστούν στον ΜΥΘΟ δείχνουν ακριβώς αυτή την παράλληλη και συγχρόνως διαφορετική ματιά του φωτογραφικού φακού του Κούντελκα από αυτή της κινηματογραφικής κάμερας του Αγγελόπουλου. Το πως ο κάθε καλλιτέχνης αντιλαμβάνεται αυτό το ταξίδι, που ποτέ δεν τελειώνει, που είναι γεμάτο οράματα και συνάμα μελαγχολικό.

Η Φωτογραφική Αποστολή, αποτελεί σίγουρα μοναδική ερμηνεία.

Στην έκθεση, εκτός από τις φωτογραφίες που σχετίζονται άμεσα με τα γυρίσματα του "Βλέμματος του Οδυσσέα" θα παρουσιαστούν και πανοραμικές λήψεις από την ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων.

• Ο Γιόζεφ Κούντελκα γεννήθηκε στη Μοραβία το 1938. Το πρώτο θέμα με το οποίο ασχολήθηκε ήταν η ζωή των τοιγάνων στην Τσεχοσλοβακία. Παράλληλα εργαζόταν σαν φωτογράφος θεάτρου για την φωτογραφική επιθεώρηση "Divaldo" ενώ ταυτόχρονα του απονέμεται το βραβείο της Ένωσης Τσεχοσλοβακών καλλιτεχνών για την "πρωτότυπη ποιότητα των φωτογραφιών του". Το 1968 καλύπτει φωτογραφικά τα γεγονότα της Ανοίξης της Πράγας, δουλεύει για την οποία βραβεύεται με το Robert Capa. Το 1970 εγκαταλείπει τη Τσεχοσλοβακία για να βρει άσυλο στη Μεγάλη Βρετανία. Από τότε δεν σταμάτησε ποτέ να φωτογραφίζει τους τοιγάνους, τις θρησκευτικές και τις λαϊκές γιορτές, τη καθημερινή ζωή σε διάφορες ευρωπαϊκές πόλεις. Στη συνέχεια παρουσιάζει τη δουλειά του σε σημαντικούς εκθεσιακούς χώρους, τόσο στην Αμερική όσο και στην Ευρώπη. Ενώ μεταξύ άλλων διακρίσεων θα του απονεμηθεί το βραβείο Nadar για το βιβλίο του "Τοιγάνοι, το τέλος του ταξιδιού" (1978) καθώς και το Μεγάλο Εθνικό Βραβείο Φωτογραφίας (1987). Το 1986 είναι η πρώτη χρονιά που ασχολείται με την πανοραμική φωτογραφία.

Δύο χρόνια πριν την οριστική επιστροφή του στη Τσεχοσλοβακία το 1988, εκδίδει το βιβλίο "εξορίες".

Πρόσφατα ασχολήθηκε με το ζήτημα της οικολογικής καταστροφής στην περιοχή της Βόρειας Βοημίας, την οποία παρουσίασε σε βιβλίο και έκθεση με τον τίτλο "Το μαύρο Τρίγωνο".

Μαρία Ιωάννου

Βωβός κινηματογράφος & "Μουσική επιτόπου"

Το πρόγραμμα της 36ης διοργάνωσης περιλαμβάνει επίσης την προβολή τριών ανακαινισμένων ταινιών του παγκόσμιου κινηματογράφου της περιόδου 1910-1930. Οι δύο από αυτές με μουσική συνοδεία "επί τόπου": "Μητρόπολις" του Φριτς Λανγκ, σε μουσική σύνθεση κι εκτέλεση του Σάκη Παπαδημητρίου και "Καμπίρια" του Τζοβάνι Παστρόνε σε μουσική εκτέλεση Θανάση Μπιλιζή.

Είναι γνωστό ότι σχεδόν από την εμφάνιση του κινηματογράφου οι προβολές των ταινιών συνδυάζονται με μουσική. Οι βουβές ταινίες όμως ήταν τρομακτικές. Σκιές και φαντάσματα αναβόσβηναν σιωπηλά στο λευκό πανί. Ο Hanns Eisler λέει ότι η μουσική ήταν απαραίτητη, όχι μόνο

εκδόθηκαν συλλογές συνθέσεων ομαδοποιημένων σε κατηγορίες που να καλύπτουν τις βασικές ανάγκες. Στις αίθουσες πολυτελείας οι επιχειρηματίες πλήρωναν μία μικρή ορχήστρα ή ακόμα και μία μεγάλη σε εξαιρετικές περιπτώσεις.

Τί γίνεται όμως σήμερα; Στις περισσότερες περιπτώσεις, όπου συνδυάζεται ο βωβός κινηματογράφος με μουσική επί σκηνής (είτε στο Μέγαρο Αθηνών είτε και αλλού στην Ευρώπη) η ορχήστρα τοποθετείται στην υπόγεια καταπακτή. Επίσης όλοι παίζουν από παρτιτούρες συμφωνικά έργα ή συνάτες που "συνοδεύουν το έργο". Οι επιμέρους εικόνες και τα συμβαίνοντα επί της οθόνης ουδόλως απασχολούν τους μουσικούς. Το μόνο κεφαλάκι που ξεχωρίζει ανήκει στον μαέστρο, αλλά κι αυτό είναι προσανατολισμένο στο βυθό. Μαέστρος και μουσικοί έχουν τον νου τους στα αναλόγια.

Ευτυχώς έχουν παρουσιασθεί κι άλλες απόψεις. Μία τέτοια διαφορετική άποψη έχει προταθεί από την ομάδα "Μουσική επιτόπου" της Θεσσαλονίκης εδώ και έξι χρόνια, από την πρώτη παράσταση της ταινίας "Νοοφεράτου" που την ακολούθησαν οι ταινίες "Δούλου" και "Τρέλες γυναικών". Βασική αρχή είναι ότι οι μουσικοί βρίσκονται πάνω στη σκηνή (όπως παλιά), σχεδόν μέσα στην εικόνα, συνοδεύοντας, σχολιάζοντας και υπογραμμίζοντας οτιδήποτε συμβαίνει επί της οθόνης. Υπάρχει αφήγηση και μουσική σε όλη την διάρκεια της ταινίας. Ο τρόπος που τα στοιχεία εικόνα - μουσική - λόγος συμπλέκονται και συμπεριφέρονται μας κάνουν να μιλούμε για ενορχήστρωση εικόνας και "σκηνοθεσία της μουσικής". Κι έτσι δημιουργείται ένα νέο θέαμα, μια νέα παράσταση, όπου συνυπάρχει ο κινηματογράφος, η μουσική και ο λόγος.

Σάκης Παπαδημητρίου

για να καλύψει την έλλειψη φωνής και ήχου, αλλά και για να ανακουφίσει τον θεατή από το πρώτο σοκ και να εξορκίσει τον φόβο που προκαλούσε το ίδιο το θέαμα και η απειλή της σιωπής. Άλλοι είπαν ότι η χρήση της μουσικής ήταν αναγκαία για να εξουδετερωθεί ο ενοχλητικός θόρυβος της μηχανής προβολής. Τελικά, όμως ούτε τα φαντάσματα ούτε τα κρουτς-κρουτς ήταν οι αποκλειστικοί λόγοι της επικράτησης, της μουσικής στον κινηματογράφο. Φαίνεται ότι πρακτικοί και καλλιτεχνικοί λόγοι επέδρασαν εξίσου.

Το κλασικό πρόσωπο της πρώτης περιόδου είναι ο πανίστας, ο οποίος παρακολουθεί ως θεατής την ταινία και επεμβαίνει με τον τρόπο του. Ο πανίστας έπαιζε συνήθως γνωστές μελωδίες της εποχής που τις διάλεγε για να ταιριάζουν με τη δράση του έργου. Πολύ σύντομα μάλιστα

AVANT PREMIÉRES

Al di la delle nuvole - Πέρα από τα σύννεφα του Michelangelo Antonioni (Γαλλία - Ιταλία - Γερμανία)

Η ταινία που ανοίγει το Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης
Προβολή στην τελετή έναρξης

Ο Μ. Αντονιόνι και ο Β. Βέντερς

Η ταινία μιλάει για συναντήσεις. Συναντήσεις αναπάντεχες ή αναμενόμενες, συναντήσεις που κρυφά φοβάται ή επιθυμεί ο καθένας μας.

Ένας σκηνοθέτης με μια κινηματογραφική μηχανή τσέπης τριγυρνά στις πόλεις της Γαλλίας και της Ιταλίας. Η εσωτερική του αναζήτηση του εμπνέει τέσσερις όμορφες ερωτικές ιστορίες.

Στην πρώτη ιστορία, ένας νεαρός έχει γοητευθεί τόσο πολύ από μια νεαρή που δεν αντέχει να θυσιάσει

την επιθυμία του προς χάριν της ευχαρίστησης.

Η δεύτερη ιστορία διερευνά την γοητεία που εξασκεί στο σκηνοθέτη μια νεαρή γυναίκα που του ομολογεί ότι σκότωσε τον πατέρα της.

Στο Παρίσι, τα ζευγάρια διαλύονται και δυο χωρισμοί συνδέουν έναν άντρα και μια γυναίκα.

Η εξιδανίκευση της αγάπης αποτελεί το θέμα της τελευταίας ιστορίας. Μπορεί μια καρδιά να αγαπά ταυτόχρονα και το Θεό και τους άντρες;

Ο Michelangelo Antonioni γεννήθηκε στη Φερράρα της Ιταλίας στις 29 Σεπτεμβρίου 1912. Σπούδασε οικονομικά και εμπόριο στη Μπολόνια απ' όπου αποφοίτησε το 1935. Παράλληλα ίδρυσε ένα φοιτητικό θέατρο και έγραφε άρθρα για τον κινηματογράφο στην "Corriere Pandano". Το 1940 ξεκινά στη Ρώμη την κινηματογραφική του διαδρομή: γράφει άρθρα στο περιοδικό "Cinema", συγγράφει σενάρια και παρακολουθεί μαθήματα στο Centro Sperimentale di Cinematografia. Το 1943 σκηνοθετεί την πρώτη μικρού μήκους ταινία του, "Gente del Po".

Walking in the Clouds
του Alfonso Arrau

Little Woman
του Gillian Armstrong

Le Hussard sur le toit - Ο Ουσάρος στη στέγη
του Jean-Paul Rappeneau

French Kiss
του Λώρενς Κάσταντ

Underground
του Emir Kusturica

Λειτουργούν τμήματα
Μπαλέτου για όλες τις ηλικίες,
Παραδοσιακών χορών, Τζάζ &
Ευρωπαϊκών χορών

Περιφερειακές εκδηλώσεις

1895-1995. Ο κινηματογράφος γιορτάζει έναν αιώνα ζωής. Με αφορμή την εκατονταετηρίδα και κύριο στόχο την πολιτιστική αποκέντρωση, το 36ο Διεθνές Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης απλώνεται φέτος σε ολόκληρη τη Βόρεια Ελλάδα. Ένα μεγάλο μέρος του προγράμματός του, από κάθε τμήμα χωριστά, θα προβάλλεται ταυτόχρονα σε τρεις παραμεθόριες πόλεις, στη Φλώρινα, το Κιλκίς και την Ξάνθη. Η παραπάνω πρωτοβουλία του Φεστιβάλ υποστηρίζεται από το Υπουργείο Μακεδονίας - Θράκης και αποβλέπει στην τόνωση του ενδιαφέροντος - των νέων κυρίως - γύρω από τον κινηματογράφο, καθώς και στη στήριξη των τοπικών κινηματογραφικών λεσχών. Μετά τη λήξη της διοργάνωσης, και πάντα στο πλαίσιο της εκατονταετηρίδας, μερικά από τα σημαντικά αφιερώματα του Φεστιβάλ (Κισλόφοκι, Μορέτι, Κακογιάννης, Γκοντάρ, ανακαινισμένες ταινίες) θα προβληθούν και στην Αθήνα.

"Ήταν μια φορά κι ένα καιρό, ένας ανοιχτομάτης αθηναίος ήρωας, που καθισμένος στο σβέρκο ενός γίγαντα, έβλεπε και πολύ κοντά και πολύ μακριά, πολύ καθαρά. Μόνο που αντί να περιγράφει αυτό που έβλεπε πραγματικά, σκάρωνε παραμύθια ή/και απέδιδε στα ορατά πράγματα τη δική του αλήθεια. Δεν μπορούσε να κάνει αλλιώς: αυτή ήταν η φύση του!" ("100 χρόνια κινηματογράφου")

ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΚΕΝΤΡΟ ΟΡΧΗΣΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Sergei Mikhailovich Eisenstein

Νέοι Ορίζοντες - Μύθος 5-13 Νοεμβρίου "Δωμάτιο" Μύθου

Σεργκέι Αιζεστάιν: ένας σκηνοθέτης που είχε την ικανότητα να συναρπάζει και να επηρεάζει τους θεατές του, μέσα από πρωτότυπους τρόπους έκφρασης. Οι τεχνικές που εφάρμοσε στην "Απεργία" (1924) αλλά και στο "Θωρηκτό Ποτέμκιν" (1925), κυρίως όσον αφορά το μοντάζ (μοντάζ των ατραξιόν ή των εντυπώσεων) θα μπορούσαν να θεωρηθούν επαναστατικές ακόμη και σήμερα. Οι πειραματισμοί του γύρω από τη σύνδεση των πλάνων είχε να κάνει όχι μόνο με τις τεχνικές του φιλμ αλλά και με τη γενικότερη αποψη του για τη χρήση όλων των τεχνών μέσα από το σινεμά. Είχε να κάνει, όπως και ο ίδιος υποστηρίζει στην αυτοβιογραφία του με το πάθος του για τη ζωγραφική και το σχέδιο. Ένα πάθος που είχε από πολλή μικρή ηλικία, που αναμείχθηκε με τις πρώτες του θεατρικές εμπειρίες, στο θέατρο Proletkult, όπου αρχικά δούλεψε σαν σχεδιαστής και ενδυματολόγος και αργότερα σαν θεατρικός σκηνοθέτης.

Η έκθεση στον ΜΥΘΟ "αποκαλύπτει" τις άγνωστες, στο ευρύ κοινό, πτυχές, της καριέρας του Ρώσου σκηνοθέτη. Πρώιμα σχέδια κυρίως υδατογραφίες που αφορούν ηθογραφικές σκηνές και χρονολογούνται ανάμεσα

στα 1911-19 αλλά και σχέδια που συνδέονται με το θέατρο κυρίως μάσκες και πρόσωπα από την αρχαία ελληνική κωμωδία. Πολλές φιγούρες προέρχονται από την ελληνική μυθολογία σε μια σειρά έργων που έγινε ανάμεσα στα 1932-41, όπου και εικονίζονται κυρίως οι μορφές του Δία και της Ηρας, του Προμηθέα, του Οιδίποδα, της Αφροδίτης και του Διόνυσου. Σημαντικά είναι επίσης τα σχέδια εκείνα που συνδέονται με τις πιο σημαντικές ταινίες του: "Que viva Mexico", "Αλέξανδρος Νιέβοκι" και "Ίβάν ο τρομερός". Σε καμία περίπτωση όμως δεν πρόκειται για "προ-παρασκευαστικά" σχέδια που αφορούν το σενάριο. Απεναντίας, πρόκειται για έργα που φτιάχτηκαν με ιδιαίτερη προσοχή -δεν είναι απλά σκίτσα- αφού είχαν αυτόνομη καλλιτεχνική και αισθητική αξία. Ο θεατής μπορεί εύκολα να καταλάβει πως δεν πρόκειται για απλά ντοκουμέντα που έγιναν για να θυμίζουν τις προτιμήσεις και τα πάθη του δημιουργού τους. Είναι σχέδια κάποιου καλλιτέχνη-σχεδιαστή και όχι ενός σχεδιαστή-σκηνοθέτη. Η δυναμικότητα της γραμμής είναι το κύριο χαρακτηριστικό τους, είναι αυτή που αποδίδει με ύψιστο τρόπο την οξύτητα με την οποία ο καλλιτέχνης αντιλαμβανόταν τον κόσμο γύρω του. Ο τρόπος με τον οποίο οι έντονες οπτικές του εντυπώσεις περνούσαν στο χαρτί με μοναδικό στόχο την καταγραφή της ουσίας. Αυτός ίσως να ήταν και ο λόγος που το γραμμικό σχέδιο ήταν γι' αυτόν ιδιαίτερα αγαπητό κάτω όμως από την άποψη ότι γραμμή είναι κίνηση, είναι μια δυναμική διαδικασία.

НАЧАЛО: в будни 7.30 9 и 10.30 ч. в праздники с 4 ч дня

Η έκθεση θα φιλοξενήσει επίσης σχέδια για τα κοστούμια των ταινιών του, κυρίως από το "Ίβάν ο τρομερός", αυθεντικά κοστούμια αλλά και διάφορα προσωπικά του είδη τα οποία βρίσκονται στο Μουσείο Αιζεστάιν της Μόσχας.

Μαρία Ιωάννου

Zbigniew Preisner

Φεστιβάλ Κινηματογράφου - Λ' Δημήτρια 1 και 2 Νοεμβρίου
Θέατρο Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών

Μόνο τα έργα των μεγάλων συνθετών τα αναγνωρίζει κανείς από τις πρώτες ήδη νότες. Αυτό το έχει καταφέρει για τη μουσική του ο Zbigniew Preisner (Ζμπιγκνιέφ Πράϊσνερ), ένας από τους μεγαλύτερους σύγχρονους συνθέτες του παγκόσμιου κινηματογράφου και από τους λίγους εκείνους που τα sound-trucks τους γίνονται αμέσως ανάρπαστα.

Ο Πράϊσνερ έχει γράψει μουσική για 80 ταινίες, μεγάλου και μικρού μήκους. Η συνεργασία του όμως με τον Κισλόφσκι ήταν καθοριστική και του πρόσφερε τη δόξα. Η συνεργασία τους ξεκίνησε πριν 12 χρόνια, όταν ο Κισλόφσκι τηλεφώνησε στον Πράϊσνερ, επειδή είχε ακούσει τη μουσική του σε μια ταινία του Α. Κράυζε, και του πρότεινε να γράψει τη μουσική για τον "Δεκάλογο".

Ο συνθέτης δεν έχει πάντα την ελευθερία από τον σκηνοθέτη για να μπορέσει να δημιουργήσει την δική του μουσική και να περάσει μέσα σ' αυτήν όλα αυτά που ο ίδιος θα ήθελε να μεταδώσει. Με τον Κισλόφσκι, αυτή η ελευθερία προς τον Πράϊσνερ ήταν μεγάλη. Ο Κισλόφσκι είναι από τους λίγους σκηνοθέτες που η μουσική στις ταινίες του έχει σχεδόν πρωτεύοντα αφηγηματικό ρόλο και οι ήρωες σχετίζονται άμεσα μ' αυτήν. Αυτό ακριβώς συνέβη στη σειρά του "Δεκάλογου", στην "Διπλή ζωή της Βερονίκ" και στο "Μπλε".

Όπως λέει ο ίδιος ο Πράϊσνερ, πάντα γράφει τη μουσική που θα του άρεσε να ακούσει. Αντιδρά πάνω σε εικόνες που έχει κάνει κάποιος

άλλος σαν θεατής και γράφει τη μουσική που θα ήθελε να ακούσει. Βλέποντας αυτές τις εικόνες. Ποτέ δεν προσπάθησε να υπηρετήσει την εικόνα αγνοώντας την δική του διάθεση. Στη μουσική του βλέπει τη διάθεσή του και τις επιλογές του.

Γράφει γρήγορα, το πολύ μέσα σε λίγες ημέρες. Τη μουσική για την "Διπλή ζωή της Βερονίκ" την έγραψε μέσα σε ... μία ημέρα. Πριν όμως σκέφτεται πολύ και γι αυτό θέλει να συμμετέχει στην ταινία από την αρχή. Μετά όταν έχει ξεκαθαρίσει μέσα του τη μουσική που θέλει, οι ήχοι της είναι τόσο συγκεκριμένοι που δεν μένει παρά να καθήσει να τους μεταφέρει στο χαρτί.

Ποιό είναι το μυστικό της επιτυχίας του; Ο ίδιος λέει ότι είναι η φιλοδοξία του και η απέχθειά του προς τη μετρίτητα, η θέλησή του να είναι διαφορετικός, να τα κάνει όλα όσο είναι δυνατόν καλύτερα. Και πάντα θυμάται αυτό που είπε ο Χλέρμπερτ, ένας από τους μεγαλύτερους πολωνούς ποιητές: "Για να φτάσεις στην πηγή, πρέπει να κολυμπάς πάντα αντίθετα στο ρεύμα. Το ρεύμα παρασύρει μόνο τα σκουπίδια. Κι αν δεν καταφέρεις να φτάσεις ποτέ στην πηγή, τουλάχιστον θα έχεις γυμνάσει τους μύες σου".

Σήμερα δεν σκέφτεται πια αν στην επόμενη ταινία του θα είναι καλύτερος. Σκέφτεται μόνο αν θα είναι διαφορετικός. Προτιμάει να τον αμφισβητούν ή να τον απορρίπτουν, αλλά να παρουσιάζεται πάντα ανανεωμένος. Μερικοί λένε ότι επαναλαμβάνεται, αλλά έτσι μπορεί

**"Για να φτάσεις
στην πηγή,
πρέπει
να κολυμπάς
πάντα
αντίθετα
στο ρεύμα".**

κάνεις να κατηγορήσει κάθε συνθέτη που διαπνέει ένα δικό του προσωπικό στυλ. Η μουσική του είναι διαφορετική. Άλλη στη "Διπλή ζωή της Βερονίκ", άλλη στον Λουί Μαλ και άλλη στο "Olivier, Olivier". Μετά τη "Βερονίκ", ο Κισλόφσκι έκανε το "Μπλε". Κάποιοι λένε ότι η φρεσκάδα και η γνησιότητα της μουσικής του πηγάζει από το γεγονός ότι είναι αυτοδίδακτος. Ο ίδιος αναρωτιέται αν πράγματι αυτό είναι αλήθεια. Αν είχε τελειώσει κάποια μουσική σχολή θα ήταν σίμερο ο ίδιος συνθέτης, μια και η ρουτίνα της εκμάθησης και η αυστηρότητα των κανόνων με τους οποίους μεταδίδεται, μπορεί στο μέλλον να περιορίσει την φαντασία του συνθέτη, να την πνίξει. Συμβαίνει στον Πράϊσνερ να παραβιάζει αυτούς τους κανόνες αρκετά συχνά -με καταπληκτικά ηχητικά αποτελέσματα.. γιατί βέβαια η δημιουργία βγαίνει από μέσα του χωρίς να κοιτάει τους κανόνες, και την τεχνική πάντα μπορείς να την μάθεις.

Αυτό που τον επηρέασε πιο πολύ ήταν η παράδοση και η πόλη που μένει, η Κρακοβία - μοναδική πόλη που, κατά την γνώμη του, μπορεί να

ζει ένας πολωνός καλλιτέχνης. Μια πόλη γεμάτη μνημεία - όλη η ιστορία της πολωνικής κουλτούρας είναι συγκεντρωμένη εκεί. Αυτή η παράδοση έχει τεράστια επιρροή επάνω του. Ακουγε βέβαια και πολλή μουσική - Penderecki, Lutoslawski, Shostakovich, Prokofiev γι αυτό και η δική του μουσική στρέφεται προς την κλασική με την απλή μελωδία, αλλά ο τρόπος της ενορχήστρωσης είναι πολύ πιο σύγχρονος. Υπάρχει και μια ιδιαιτερότητα στον τρόπο της ηχογράφησης. Ηχογραφεί διαφορετικά, όχι όπως στην συμφωνική μουσική - αριστερά τα βιολιά, δεξιά οι βιόλες και τα κοντραμπάσα. Βάζει τα πρώτα βιολιά αριστερά, τα δεύτερα βιολιά δεξιά, στη μέση βιόλες και τσέλα και πίσω τα κοντραμπάσα. Όλα αυτά δημιουργούν μια άλλη αίσθηση στο άκουσμα.

Δουλεύει πάντα με τους ίδιους ανθρώπους, τους διαλέγει πολύ προσεκτικά δίνοντας τους πρωτεύοντες ρόλους - Elizbieta Towarnieja (σοπράνο), Jacek Ostaszewski (φλάουτο), Konrad Mastyllo (μάντο) ορχήστρα, την γνωστή Sinfonia Varsovia.

Αλλά νοιώθει κουρασμένος πια με το να γράφει μουσική για κινηματογράφο. Σχεδιάζει να γράψει μια όπερα στην Ισπανία και μια στο Λονδίνο, ένα λιμπερέτο πάνω στο έπος του Γκιλγκαμές, στο οποίο θα συμμετέχει συμφωνική ορχήστρα και κάποιο από τα γνωστά rock σχήματα.

Καταλήγοντας μας λέει: «αν οι χιλιάδες κόσμου αγοράζουν τη μουσική μου, αυτό θα πει ότι σε κάποιους κάτι δίνει και τότε ξέρω ότι πέτυχα τον σκοπό μου!».

Μαρία - Τερέζα Κερασιδου

Τα πιο σημαντικά βραβεία του:

- 1991: Los Angeles Critics Association Award -σαν ο "σπουδαιότερος συνθέτης κινηματογράφου της χρονιάς", για τη μουσική του στις ταινίες "Η διπλή ζωή της Βερονίκ", "Ευρώπη, Ευρώπη", "At play in the Fields of the Lord", και υποψηφιότητα για Oskar για την "Διπλή ζωή της Βερονίκ".
- 1992: Los Angeles Critics Association Award -με το ίδιο βραβείο με την προηγούμενη χρονιά, για τη μουσική του στην ταινία "Damage" και υποψηφιότητα για "Golden Globe Award" και Σεζάρ για τον "Δεκάλογο". Χρυσός δίσκος στη Γαλλία η "Διπλή ζωή της Βερονίκ".
- 1993: Los Angeles Critics Association Award -σαν ο "σπουδαιότερος συνθέτης κινηματογράφου της χρονιάς, για τρίτη συνεχής φορά- κάτι που συνέβη πρώτη φορά στην ιστορία- για τη μουσική του στις ταινίες "Μπλε ταινία", "Olivier, Olivier", και "Μουσικός κήπος" και υποψηφιότητα για "Golden Globe Award" για τη "Μπλε ταινία".
- 1995: "Σεζάρ" της Γαλλικής Ακαδημίας Κινηματογράφου, για την "Κόκκινη" ταινία.

FESTIVAL CENTER

1 ΣΙΝΕΜΑ ΚΕΝΤΡΟ
TOANNIS VELLIS

CINEMAS

2 ΕΜΕ
MACEDONIAN THEATER

3 ΠΑΛΛΑΣ
PALLAS

4 ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ
MAKEDONIKI

5 ΕΣΠΕΡΟΣ
ESPEROS

6 ΛΑΥΡΑ
LAURA

7 Α.Β.Κ.
MAKEDONIA PALLAS

8 ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΠΑΛΛΑΣ
MAKEDONIA PALLAS

9 ΚΥΒΕΡΝΗΤΩΝ
QUEEN OLGA

HOTELS

10 ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΤΑΝ
METROPOLITAN

11 ΚΑΡΤΟΛ
CAPTOL

12 ΜΥΛΟΣ
MYLOS

13 ΔΕ ΦΑΚΤΟ
DE FACTO

14 ΝΟΠΕ
NOPE

15 ΒΑΛΚΑΝ
BALVAN

16 ΘΕΡΜΑΙΟΣ
THERMAIOS

CAFE - BAR

17 ΝΟΠΕ
NOPE

18 ΔΟΡΕ
DORE

19 ΒΑΛΚΑΝ
BALVAN

20 ΘΕΡΜΑΙΟΣ
THERMAIOS